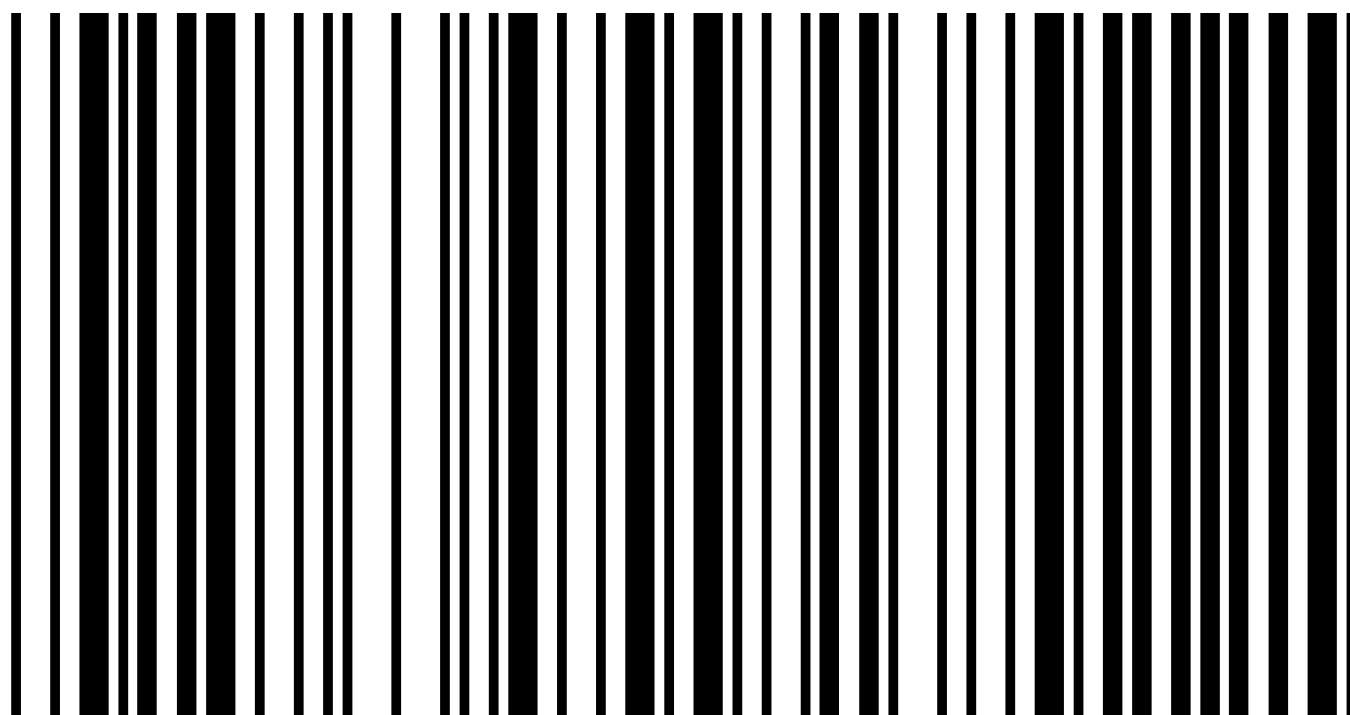

ÅRSRAPPORT

2004

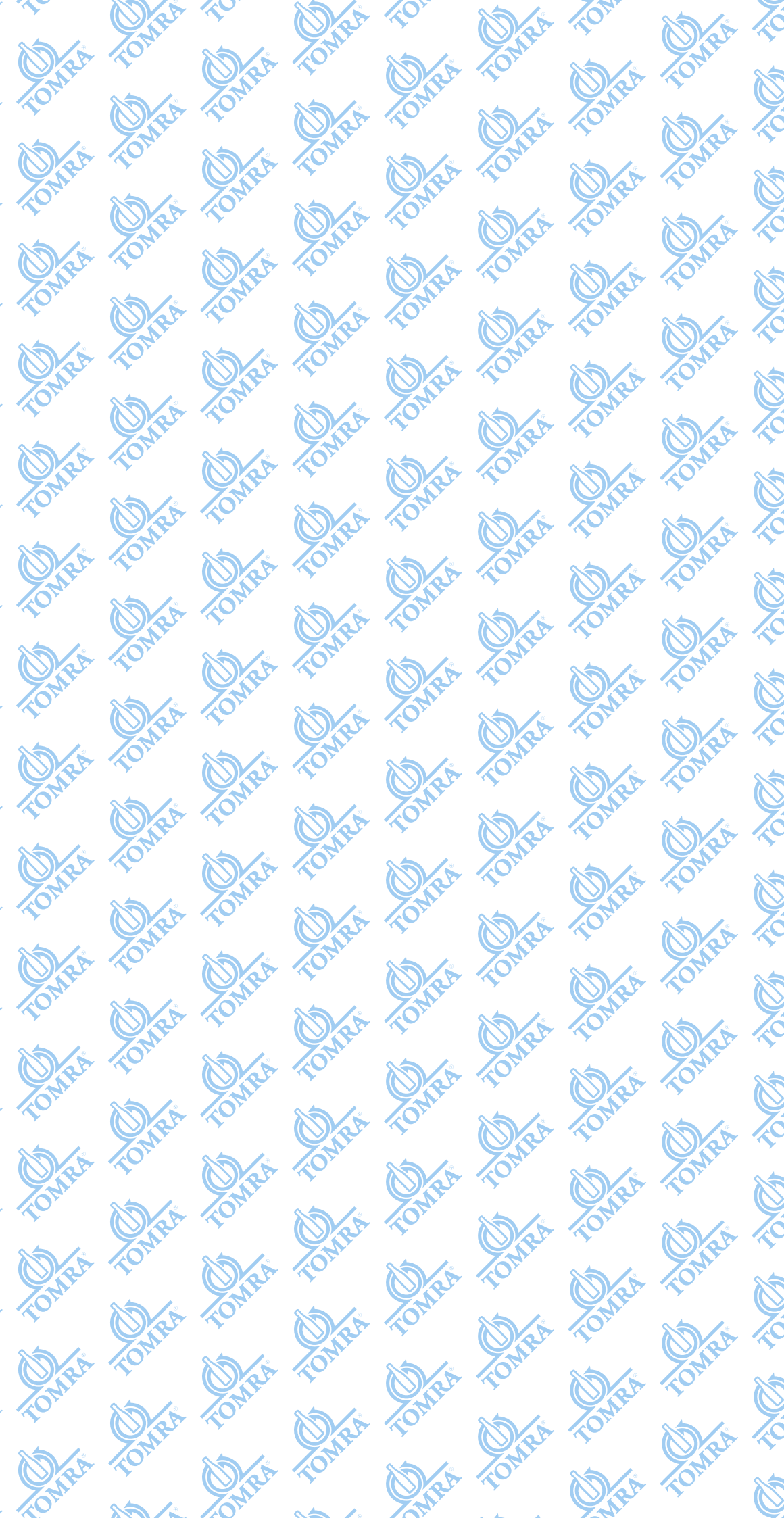

HELPING THE WORLD RECYCLE

HØYDEPUNKTER // STYRETS ÅRSBERETNING // RESULTATREGNSHAP // BALANSE //

KONTANTSTRØMOPPSTILLING // KONSOLIDERINGS OG REGNSKAPSPRINSIPPER //

NOTER // REVISJONSBERETNING // IFRS // NØKKELTALL

INNHOOLD

03 HØYDEPUNKTER

05 STYRETS
ÅRSBERETNING

11 RESULTATREGNSHAP

12 BALANSE

13 KONTANTSTRØM-
OPPSTILLING

14 KONSOLIDERINGS OG
REGNSHAPSPRINSIPPER

17 NOTER

28 REVISJONSBERETNING

29 IFRS

31 NØKKELTALL

DESIGN: UNION DESIGN
WWW.UNION.NO

FOTO: TERJE HEIESTAD (S 4-5)

Høydepunkter 2004

Nøkkeltall		2004	2003	2002	2001
Driftsinntekter	NOK millioner	2 512	2 463	2 674	2 924
EBITDA	NOK millioner	339	415	522	589
Driftsresultat	NOK millioner	173	242	330	(40)
Ordinært resultat før skattekostnad	NOK millioner	197	285	406	63
Årsresultat	NOK millioner	161	163	280	16
Totalkapital	NOK millioner	3 261	3 387	3 137	3 493
Egenkapital	NOK millioner	2 270	2 594	2 470	2 631
Egenkapital rentabilitet, ekskl. andre poster	%	4,7	6,7	10,0	(0,3)
Totalkapital rentabilitet	%	6,3	9,6	12,4	2,0
Fortjeneste per aksje	NOK	0,82	0,81	1,44	(0,08)
Fortjeneste per aksje ekskl. andre poster	NOK	0,64	0,95	1,44	(0,04)
Fortjeneste per aksje, fullt utvannet	NOK	0,82	0,81	1,44	(0,08)
Netto kontantstrøm fra driften	NOK millioner	381	217	501	560
Antall ansatte per 31.12.		1 972	1 976	2 048	1 994
Kvinnelige ansatte	%	17	20	19	19
Kvinnelige ledere (av alle ledere)	%	16	18	-	-
Ansatte med minoritetsbakgrunn	%	28	27	27	25
Antall rapporterbare skader		187	253	308	359
Energiforbruk	GWt	107	90	106	92
Utslipp av karbon dioksid	Tonn	30 900	27 300	27 900	22 400
Vannforbruk	Kubikk meter	63 200	178 000	-	-
Avfall	Tonn	1 470	1 650	1 750	1 900

Høydepunkter 2004

ØKNING I OMSETNING PÅ 2% TIL NOK
2.512 MILLIONER

DRIFTSRESULTAT PÅ NOK 173
MILLIONER, NED 28%

NEST HØYEST OMSETNING NOENSINNE
I SVERIGE GRUNNET UTSHIFTING AV
GAMLE AUTOMATER

ENDRING AV PANTELOVEN FOR
ENGANGSEMBALLASJE I TYSKLAND
GJENNOMFØRT

14% OMSETNINGSVEKST I CALIFORNIA
DREVET AV ØKT PANT

OPPHJØP AV TITECH VISIONSORT AS
SOM ER LEDENDE LEVERANDØR AV
SORTERINGSTEKNOLOGI INNEN IKKE-
PANT SEGMENTER

SIGNERTE AVTALE OM KJØP AV ORWAH
GROUP AB SOM ER EN LEDENDE AKTØR
AV KOMPRIMERINGSTEKNOLOGI

INSTALLASJON AV DET FØRSTE
TESTSENTERET AV TOMRA RECYCLING
CENTER I STORBRITANNIA

JAN CHR. OPSAHL (55), STYREFORMANN

Utdanning B.A., Bus. Adm., University of Strathclyde. M.Sc., Sloan Fellow, London Business School/MIT

Andre styreverv Styreformann; TANDBERG asa og TANDBERG Television asa.
Styremedlem i TOMRA siden 1988

SVEIN S. JACOBSEN (53)

Utdanning Sivilekonom og Statsautorisert Revisor, Norges Handelshøyskolen

Andre styreverv Styreformann; Expert ASA, Vensafe ASA, Ideas ASA. Styremedlem av Orkla ASA, InFocus Inc. (USA), Zenitel N.V (Belgia) og Chipcon ASA
Styremedlem i TOMRA siden 1996

JØRGEN RANDERS (59)

Utdanning Ph.D., MIT

Stilling Professor, Handelshøyskolen BI

Andre styreverv eGroup ASA, Miljøforsknings-senteret AS, WWF International
Styremedlem i TOMRA siden 1991

HANNE DE MORA (44)

Utdanning MBA, IESE Business School, University of Navarra, Barcelona

Stilling Partner/styreleder, a-connect, Zürich
Andre styreverv Telenor og Valora
Styremedlem i TOMRA siden 2002

Styrets årsberetning 2004

OPPSUMMERING AV 2004

TOMRA opprettholdt i 2004 sin ledende markedsposisjon i markeder med pant og realiserte en rekke muligheter i markeder uten pant. Omsetningen steg i 2004 med to prosent til NOK 2.512 millioner. Økningen skyldes delvis oppkjøpet av TiTech Visionsort AS. Omsetningen i Europa falt med tre prosent som følge av vanskelige markedsforhold. I Sverige hadde TOMRA sin nest høyeste omsetning noensinne hovedsakelig grunnet utskifting av gamle automater. I slutten av 2004 ble den politiske usikkerheten rundt den tyske panteloven for engangsemballasje avklart. TOMRA samarbeider med aktører i Tyskland om etablering av et nasjonalt pantesystem for engangsemballasje og er godt posisjonert for å utnytte de mulighetene dette skaper i markedet. Omsetningen i Nord-Amerika økte i 2004 med én prosent. I California steg omsetningen med 14 prosent grunnet

høyere volum og fordelaktige materialpriser. TOMRA inngikk også en avtale verdt USD 6,5 millioner om salg av automater til en ledende butikkjede i New York. Innen segmentet for markeder uten pant gjennomførte TOMRA oppkjøp av TiTech Visionsort AS, som er verdens ledende aktør innen automatiserte sorteringssystemer for flere ulike typer emballasje. TOMRA signerte også en avtale om kjøp av Orwak Group AB, en ledende leverandør av komprimeringsløsninger. I Japan startet TOMRA sammen med et japansk konglomerat, Sumitomo Corporation, testing av mulige forretningsmodeller. I Storbritannia installerte TOMRA den første testpiloten av et nyutviklet innsamlings-senter, Tomra Recycling Center. TOMRAs virksomhet i Brasil ble positivt påvirket av økt volum og forbedret utnyttelse av produksjonskapasiteten.

RUNE BJERKE (44)

Utdanning Studier i sosialøkonomi, Universitetet i Oslo og MPA Harvard University
Stilling Konsernsjef, Hafslund ASA
Andre styreverv Energibedriftenes Landsforening, Renewable Energy Corporation (REC)
Styremedlem i TOMRA siden 2004

HLAUS HÆRB (57)

ANSATTES REPRESENTANT
Stilling Teknisk ordreprosesserer, Tomra Production AS
Styremedlem i TOMRA siden 1988

SOLVEIG STEINMO (38)

ANSATTES REPRESENTANT
Utdanning Sivilingeniør, NTNU
Stilling Prosjektingeniør, Tomra Systems ASA
Styremedlem i TOMRA siden 2003

ERIK THORSEN (48)

KONSERNESJEF, TOMRA SYSTEMS ASA
Utdanning MBA, Karlstad Universitet, Sweden
Andre styreverv Styreformann; Eltek ASA
Ansatt i TOMRA siden 1986, konsernsjef siden 1996

ÅRSREGNSKAPET 2004

Driftsinntektene økte med to prosent fra NOK 2.463 millioner i 2003 til NOK 2.512 millioner i 2004.

Driftsresultatet falt fra NOK 242 millioner i 2003 til NOK 173 millioner i 2004. Nedgangen skyldes lavere inntjening innenfor RVM Technology-segmentet, samt økte utviklingskostnader knyttet til TOMRAs satsing i markeder uten pant. Resultat etter skatt og minoritetsinteresser var NOK 146 millioner i 2004 mot NOK 145 millioner i 2003. Inntjeningen i 2004 ble påvirket av en gevinst på NOK 55 millioner som følge av salget av en eierandel i Wise Metals Group i USA, og NOK 19 millioner i nedbemanningskostnader. Inntjening per aksje var NOK 0,82 mot NOK 0,81 i 2003.

TOMRAs balanse per 31. desember 2004 var NOK 3 261 millioner, dvs en nedgang på fire prosent i forhold til inngangen på året. Kontantstrømmen fra driften hadde en positiv utvikling gjennom 2004 og endte med totalt NOK 381 millioner for 2004 mot NOK 217 millioner året før. Likviditeten var god, og egenkapitalandelen utgjorde ved utgangen av året 70 prosent.

Årsresultatet for året 2004 for Tomra Systems ASA ble NOK 94,0 millioner. Styret anbefaler følgende disponering av overskuddet for 2004, herunder forslag om å utbetale NOK 0,30 i ordinært utbytte pr. aksje, uendret fra 2003, samt et ekstraordinært utbytte på NOK 1,50 pr. aksje:

Til utbytte	NOK	321,3	millioner
Fra annen egenkapital	NOK	(227,3)	millioner
Sum disponert	NOK	94,0	millioner

Regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift.

FORSTERKET STRATEGISK FOKUS

TOMRAs visjon er "å være verdens Nr. 1 leverandør av løsninger som gjør det attraktivt for folk å returnere emballasje for gjenbruk og resirkulering". For å virkeliggjøre denne visjonen, vil TOMRA arbeide for å sikre en høyest mulig returandel til lavest mulig kostnad og samtidig lage returautomater som er attraktive og enkle å bruke. TOMRAs aktiviteter er nå fokusert mot to områder; pantemarkeder og markeder uten pant.

Pantemarkeder

I markeder der det er innført pant på drikkevareemballasje, tilrettelegger TOMRAs teknologiløsninger for et effektivt og enkelt innsamlings- og håndteringssystem for drikkevareemballasje i butikkene. Butikkens håndteringskostnader reduseres til et minimum gjennom korrekt gjenkjenning av drikkevareemballasjer og automatisk sortering og lagring. Dette var grunnlaget for etableringen av TOMRA i 1972 og har vært en viktig årsak til selskapets vekst i verdensmarkedet siden da.

Siden tidlig på 1990-tallet er TOMRAs aktiviteter blitt utvidet til også å omfatte integrerte løsninger for hele verdikjeden innen resirkulering av drikkevareemballasje. Gjennom dette er TOMRAs teknologi blitt enda viktigere for å skape ytterligere effektivitet i driften av pantesystemer. Maskinell komprimering av engangsemballasje bidrar til å redusere kostnaden ved transport og videre bearbeiding av innsamlet materiale. Innsamling og bearbeiding av transaksjonsdata fra automatene via telefonlinjer sikrer også en kostnadseffektiv og sikker administrasjon av kontant- og materialflyten. Driften av integrerte, teknologibaserte løsninger for hele verdikjeden i pantemarkeder vil fortsatt utgjøre en sentral del av TOMRAs aktiviteter i årene fremover.

Det har kun vært innført pantelovgivning i et svært lite antall nye markeder de siste tjue årene. I eksisterende pantemarkeder har de fleste store butikker installert returautomater, og mangelen på nye pantemarkeder har begrenset de kortsiktige vekstmulighetene for TOMRA. Denne utviklingen kan bli endret gjennom introduksjonen og implementeringen av pant på engangsemballasje i Tyskland. Potensialet i dette markedet er stort. TOMRA har investert betydelige ressurser i sine returautomater de seneste årene og er godt posisjonert i Tyskland.

Markeder uten pant

Av verdens totale drikkevareemballasje selges ca. 85 prosent i markeder som ikke har innført pant. TOMRA har tradisjonelt ikke hatt virksomhet i slike markeder. Lokale myndigheter i markeder uten pant har satt lave mål for resirkulering av emballasje, og man har klart å oppnå målene med tradisjonelle innsamlingsløsninger som ikke er basert på insentiver, for eksempel kildesortering. I de fleste deler av verden kastes brukt drikkevareemballasje fortsatt som søppel.

Det internasjonale samfunnet ønsker i økende grad å begrense antall søppelfyllinger, kontrollere avfallsproblemer og beskytte verdien av enkelte materialtyper. Lokale myndigheter, også i markeder uten pant, stiller økte krav til resirkulering av emballasjeavfall. En lang rekke initiativ er tatt for å finne bærekraftige løsninger for gjenbruk og resirkulering. EUs Emballasjedirektiv illustrerer denne trenden.

Felles for eksisterende innsamlingsløsninger er lav konsumentdeltagelse og høye driftskostnader. Betydelige besparelser vil kunne oppnås i disse systemene gjennom bruk av teknologi. TOMRA har kjøpt to selskaper som leverer sorterings- og komprimeringsteknologi til aktører som er ansvarlig for sortering, transport og bearbeidelse av emballasje. TOMRA vil vurdere andre oppkjøpsmuligheter og har en målsetting om å bli en ledende leverandør av miljøteknologi.

TOMRA tror at konsumentdeltagelsen kan økes vesentlig og kostnaden reduseres betydelig - uten at man nødvendigvis innfører pantesystemer - ved å ta i bruk lærdommer fra pantemarkeder. Dette kan gjøres gjennom å tilby konsumenten et attraktivt og rent brukergrensesnitt mot resirkuleringsprosessen. Erfaring viser at høyere krav til resirkulering til en lav kostnad kan oppnås ved å bruke TOMRAs teknologi for mottak, gjenkjenning, sortering og komprimering av forskjellige materialtyper. TOMRA investerer betydelige ressurser i utvikling av nye løsninger for å styrke resirkuleringen i markeder uten pant. Vekstmulighetene for TOMRA i markeder uten pant er betydelige i kommende år.

AKTIVITETER I PANTEMARKEDER

RVM Technology segmentet

Segmentet RVM Technology består av salg, leie og service av returautomater til butikker i Europa og Nord Amerika. I tillegg leverer TOMRA dataadministrasjonssystemer som overvåker material- og kontantflyt.

Omsetningen innen RVM Technology segmentet falt med én prosent til NOK 1 250 millioner, mens bruttofortjenesten og driftsresultatet falt til henholdsvis NOK 631 millioner (NOK 693 millioner i 2003) og NOK 192 millioner (NOK 266 millioner i 2003). Fallet i inntjeningen målt i norske kroner skyldes lavere marginer i Europa og en svakere US dollar i forhold til norske kroner.

Europa

TOMRA opprettholdt i 2004 sin markedsandel i Europa; en viktig målsetting ble dermed oppnådd. Omsetningen ble NOK 886 millioner mot NOK 910 millioner året før, en nedgang på tre prosent. Økt salg i Danmark og sterke prestasjoner i Sverige og Øst-Europa er blant høydepunktene. Omsetningen i Holland har derimot vært fallende siden 2002. Rammebetingelsene i dette markedet er blitt forverret grunnet lavere investeringer innen dagligvarebransjen.

Pant på engangsemballasje ble innført i Tyskland i 2003. Etter dette tidspunktet har enkelte kjeder begrenset sitt drikkevareutvalg til å omfatte produkter som kun er tappet på gjenfyllbar emballasje. Dette skiftet har skapt et økende behov for automater som kan håndtere gjenfyllbar emballasje. Som en konsekvens av dette økte omsetningen i Tyskland med seks prosent til NOK 253 millioner i 2004.

En avklaring av panteloven i Tyskland ble endelig oppnådd i desember 2004, og tiltak for etablering av et nasjonalt pantesystem er igangsatt. Mange dagligvarekjeder har siden 2003 testet automater for engangsemballasje. På grunn av økende behov for kostnadseffektive løsninger for håndtering av engangsemballasje i butikker, forventer TOMRA en betydelig økning i teknologisalget i Tyskland i årene fremover.

Omsetningen i Sverige falt i 2004 med femten prosent til NOK 176 millioner. Rekordåret 2003 var positivt påvirket av en kontrakt med Coop Sverige verdt NOK 100 millioner. På tross av nedgangen fra 2003, var omsetningen i Sverige i 2004 likevel den nest høyeste noensinne. Den relativt høye omsetningen skyldes leveranser til Coop Sverige samt høy grad av utskifting av gamle automater. TOMRA forventer at utskiftingstrenden i Sverige fortsetter også i 2005.

Etterspørselen i Danmark etter tjenester knyttet til panteautomater har økt siden innføring av pant på boks i 2002. Dette har hatt en positiv effekt for TOMRA. Omsetningen i Danmark i 2004 ble NOK 80 millioner, en økning på 13 prosent. TOMRA forventer at denne positive utviklingen vil fortsette i 2005.

De siste årene har europeisk dagligvareindustri utviklet seg raskt gjennom stadig sterkere internasjonal utvidelse. Denne ekspansjonen har resultert i en økning i antall installasjoner for TOMRA i Øst-Europa der antall maskininstallasjoner økte med 19 prosent i 2004. Det er sannsynlig at denne trenden vil fortsette i 2005.

I september 2004 mottok TOMRA EU-kommisjonens anklageskrift relatert til Kommisjonens granskning av selskapet i 2001. Etter Kommisjonens oppfatning har TOMRA utnyttet sin dominerende markedsstilling i flere europeiske markeder

ved å inngå eksklusive kjøpsavtaler med kunder mellom 1991 til 2001. Som et tiltak har TOMRA formalisert sine rutiner og implementerte i 2004 et omfattende "Competition Compliance Program".

TOMRA leverte sitt tilsvarende til Kommissjonens anklageskrift i november 2004. TOMRA presenterte også sine synspunkter på en høring. En endelig beslutning i saken forventes i 2005. TOMRA kan, om nødvendig, anke Kommissjonens endelige vedtak inn for EU-domstolen.

Nord-Amerika

Omsetningen innen RVM Technology segmentet i Nord-Amerika ble NOK 364 millioner, opp fire prosent fra 2003. Blant høydepunktene i 2004 er inngåelsen av en kontrakt med en kjede i New York for installasjon av T-83 HCp automater til en verdi av USD 6,5 millioner. Installasjon av automatene ble påbegynt i fjerde kvartal 2004 og vil ferdigstilles i 2005. TOMRA forventer en høy installasjonstakt av T-83 HCp automater i New York, Connecticut og Massachusetts i 2005.

Teknologi for retursystemer

TOMRAs F&U-aktiviteter er beregnet for en ytterligere styrking av selskapets teknologiske lederskap innen returautomatløsninger i pantemarkeder. TOMRA investerte betydelige F&U-ressurser i 2004 for å utvikle løsninger for alle aktører innen dagligvarebransjen. På Euroshop-utstillingen i Tyskland i februar 2005 vil TOMRA presentere nye produkter for småbutikk- og supermarkedsssegmentene. Gjennom disse nye automatene vil TOMRA styrke sin konkurranseposisjon.

Nye sorterings- og bakromsløsninger for butikker med høye returvolumer ble også utviklet i 2004. Disse løsningene håndterer både gjenfyllbar emballasje og engangsemballasje. Mot slutten av året bidro TOMRA også til å utvikle systemkomponenter for tyske kunder i forbindelse med den forventede implementeringen av et nasjonalt pantesystem.

I begynnelsen av 2004 nedla TOMRA sitt F&U- og produksjonsselskap i Finland. Dette genererte kostnadsbesparelser i 2004 på NOK 25 millioner. TOMRAs produksjonsanlegg i Norge ble utvidet i 2004, og all sammenstilling av automater skjer nå der. Det ble i 2004 også gjennomført endringer i den sentrale teknologiorganisasjonen.

TOMRA sluttførte i 2004 et program for standardisering av sin produktportefølje. Dette innebar utfasing av flere produkter, samt at nye og eksisterende produkter ble lagt på felles teknologiplatformer. Dette vil gi ytterligere produktkostnadsbesparelser og nye innkjøpsmuligheter i fremtiden.

Innsamling og materialhåndtering

TOMRA henter, transporterer og bearbeider tom drikkevareemballasje på vegne av drikkevareprodusenter på østkysten av USA og i Canada. TOMRA eier og driver også et nettverk av innsamlingscentre i California. Omsetningen i dette segmentet ble NOK 821 millioner, en nedgang på én prosent fra 2003. Bruttofortjenesten og driftsresultatet viste en forbedring til henholdsvis NOK 184 millioner (NOK 160 millioner i 2003) og NOK 49 millioner (NOK 34 millioner i 2003).

Aktivitetene i California ble positivt påvirket av høyere innsamlingsvolum, noe som var en konsekvens av økt pant fra og med 1. januar 2004. Omsetningen økte med 14 prosent til NOK 337 millioner. Målt i US dollar økte omsetningen med 20 prosent. TOMRA oppnådde sin målsetting om 10 prosent driftsmargin i California i 2004 gjennom økt volum, kontinuerlige kostnadsreduksjoner og høyere materialpriser. TOMRA forventer fortsatt vekst i California i 2005.

Materialhåndterings-virksomheten på østkysten av USA og i Canada viste en forbedring i 2004. Dette har sin grunn i en rekke tiltak som inkluderer nye forretningsaktiviteter, outsourcing og gjennomføring av diverse kostnadsreduksjoner. TOMRA vil også i 2005, gjennom diverse tiltak, forbedre driften av denne virksomheten.

AKTIVITETER I MARKEDER UTEN PANT

For å videreutvikle mulighetene i markeder uten pant vil TOMRA posisjonere seg på to måter:

For det første vil TOMRA tilby løsninger for industrielle aktører som muliggjør kostnadsbesparelser gjennom bruk av teknologi i dagens verdikjede. Mange land har investert i innsamlings-løsninger som f. eks. kildesortering som de håper vil danne grunnlaget for fremtidige gjenvinningssystemer i markeder uten pant. I dette scenariet vil bruk av miljøteknologi innen sortering, transport og volumreduksjon kunne gi kostnadsbesparelser. TOMRAs målsetting i dette segmentet er å bli en ledende leverandør av miljøteknologi. Dette vil primært bli gjort gjennom oppkjøp og videreutvikling av ledende miljøteknologiske selskaper.

TOMRAs andre strategiske valg i markeder uten pant er å skape en fullstendig endring av resirkuleringssystemer for emballasje gjennom å skape et alternativ til eksisterende kilde-sorteringsløsninger. Dette vil bli gjort gjennom et automatisert, utendørs innsamlings- og prosesseringssenter kalt Tomra Recycling Center (TRC). For å øke materialverdien og i betydelig grad redusere transportkostnadene, vil sentrene gjenkjenne, sortere og komprimere materialer ved innsamlingsstedet. TOMRA vil fortsatt investere betydelige ressurser i utviklingen av slike løsninger.

Miljøteknologisegmentet

Gjennom oppkjøpene av TiTech Visionsort AS i 2004 og Orwak Group i 2005, representerer miljøteknologisegmentet et nytt forretningsområde for TOMRA. Omsetningen og driftsresultatet i segmentet ble henholdsvis NOK 68 millioner og NOK 14 millioner.

TiTech ble kjøpt i juli 2004 for NOK 235 millioner på gjeldfri basis. TiTech er verdens ledende leverandør av automatiserte sorteringssystemer. Selskapets løsninger tilrettelegger for en mer effektiv sortering av store emballasjevolumer enn det tradisjonelle, arbeidsintensive løsninger ved store sorteringsanlegg gjør i dag. TiTech har installert ca. 700 systemer på verdensbasis og har aktiviteter i bl.a. Tyskland, Spania, Storbritannia, Italia, Japan og

USA. Selskapet er godt posisjonert for å skape videre vekst og ekspansjon. TOMRA har konsolidert TiTech siden 1. juli 2004.

TOMRA forventer å gjennomføre den formelle overtakelsen av Orwak Group i februar 2005. Kjøpesummen er SEK 175 millioner på gjeldfri basis pluss mulige tilleggsutbetalinger på inntil totalt SEK 20 millioner avhengig av Orwak Groups inntjening i 2005 og 2006. Orwak Group utvikler, produserer og selger volumreduksjonsløsninger til handelen, samt store komprimeringsløsninger til prosess-/sorteringsanlegg og annen industri. Orwak Groups produkter reduserer kapasitetsbehovet for lagring av brukt emballasje og bidrar til en betydelig reduksjon av transportkostnader gjennom ekstrem volumreduksjon. Orwak Group er verdensledende i markedet for små og store volumreduksjonsløsninger med over 50 000 installasjoner på verdensbasis. Orwak Group hadde i 2004 en omsetning på NOK 265 millioner. Selskapet vil i 2005 styrke sin posisjon i eksisterende markeder og utvikle en plattform for vekst i nye markeder. Kombinasjonen av TOMRA, Orwak Group og TiTech vil kunne gi betydelige synergimuligheter på markeds- og teknologisiden. TOMRA vil konsolidere Orwak Group f.o.m. 1. januar 2005.

Andre aktiviteter i markeder uten pant

Omsetningen i TOMRAs virksomheter i Brasil, Japan og Storbritannia var NOK 373 millioner, hvorav Brasil utgjør 99 prosent. Omsetningen var uendret fra 2003.

Grunnet økte kostnader i forbindelse med utvikling av TRC og økt aktivitet innen forretningsutvikling steg driftsunderskuddet fra NOK 42 millioner i 2003 til NOK 66 millioner i 2004

Innsamling og prosessering i Brasil

TOMRAs primære aktivitet i Brasil er å samle inn og resirkulere brukt aluminiumsemballasje. Forbruket av drikkevarer solgt i aluminiumsbokser økte i 2004, noe som påvirket TOMRAs aktivitet i Brasil positivt. Omsetningen økte med én prosent til NOK 370 millioner. Gjennom kostnadsreduserende tiltak og bedre utnyttelse av prosesseringskapasiteten økte TOMRA overskuddet fra virksomheten i Brasil i 2004 i forhold til 2003. TOMRAs hovedprioritet i Brasil er å rasjonalisere virksomheten og ytterligere forbedre inntjeningen.

Utvikling

TOMRA har de siste fire årene investert ca. NOK 60 millioner i et F&U-prosjekt som er rettet utelukkende mot utvikling av en ny teknologiplattform for innsamling av materialer i markeder uten pant. Hovedmålsettingen har vært å skape et rimelig, fullautomatisert resirkuleringssenter som kan installeres i et ubevoktet utendørsmiljø. TRC innbefatter helt nye og patenterte systemer for mottak, gjenkjenning, sortering og komprimering av materialer.

Testing av det nye senteret begynte i november 2004 i Storbritannia i samarbeid med TESCO. TESCO er en av verdens ledende dagligvarekjeder med over GBP 30 milliarder i omsetning og mer enn 2,300 butikker på verdensbasis. En utvidet test med ytterligere fem sentre er planlagt for 2005. Forutsatt at testen er vellykket, er TOMRAs mål en full utrulling av TRC i løpet av 2006.

Betydelig arbeid og store investeringer gjenstår før en industrialiseringsfase av TRC kan begynne. Investeringsnivået i 2005 forventes å være mellom NOK 40 og 50 millioner avhengig av prosjektomfanget. Tilsvarende investeringer i 2003 og 2004 var på henholdsvis NOK 15 og 32 millioner. TOMRA er optimistisk med hensyn på å kunne posisjonere sitt resirkuleringssenter-konsept i markeder uten pant hvor eksisterende systemer ikke klarer å oppfylle resirkulerings- og kostnadskrav. TOMRA vil også prøve å bruke de nye teknologiene og konseptene utviklet i TRC-prosjektet i pantemarkeder.

I Japan har TOMRA også utvidet testingen av et utendørs resirkuleringssenter i Tokyo/Yokohama-området basert på panteautomat-teknologien. Testen gjennomføres sammen med Sumitomo Corporation, som er et ledende japansk konglomerat med over USD 16 milliarder i årlig omsetning. Testen vil pågå til slutten av første kvartal 2005. En vellykket gjennomføring av testen vil kunne medføre at TOMRA inngår et samarbeid med Sumitomo der målsettingen vil være å danne et grunnlag for videre vekst i Japan.

CORPORATE GOVERNANCE

I TOMRA defineres "corporate governance" som de prosessene og kontrollstrukturene som er etablert for å ivareta interessene til TOMRAs aksjonærer og andre interessentgrupper. TOMRAs retningslinjer for "corporate governance", Kjerneverdier og Ledelsesprinsipper er samkjørte for å sikre en forsvarlig utvikling av TOMRA. TOMRAs retningslinjer for "corporate governance" skisserer bl.a. Styrets og styrekomiteenes roller, uavhengighetskriterier for styremedlemmer og retningslinjer for Styrets kompensasjon. TOMRAs retningslinjer for "corporate governance" er inkludert i denne årsrapporten og finnes også på TOMRAs websider www.tomra.com.

TOMRA vil også etablere omfattende retningslinjer for god forretningsskikk (Code of Conduct Policy) som gjelder alle ledere og ansatte. Retningslinjene omfatter punkter som interessekonflikter, ansettelse av familiemedlemmer, forretningsgaver, sikkerhetsstandards, kjøp og salg av TOMRA-aksjer, samt andre relevante punkter.

ORGANISASJON, HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Antall ansatte i TOMRA-gruppen var totalt 1 972 ved utgangen av 2004. Dette tallet inkluderer ansatte i TiTech Visionsort AS, som ble kjøpt av TOMRA i juli 2004. Antall ansatte ved utgangen av 2003 var totalt 1 976. Antall ansatte i Norge falt fra 253 ved utgangen av 2003 til 240 ved utgangen av 2004. Sykefraværet i Tomra Systems ASA var 4,4 prosent i 2004 mot 3,6 i 2003. Antall yrkesskader i TOMRA-gruppen som har krevd mer oppfølging enn vanlig førstehjelp, er blitt redusert fra 253 i 2003 til 187 i 2004.

TOMRA måler gjennom kundeundersøkelser sine kunders tilfredshet med selskapets produkter og tjenester. Resultatene fra undersøkelsene har vært positive de seneste årene. Tomra Systems ASA er i tillegg ISO9001-sertifisert. Denne standarden blir brukt som veiledning for selskapets kvalitetsforbedringsprosesser.

Praktisering av TOMRAs kjerneverdier i konsernets avdelinger og datterselskaper kartlegges gjennom en undersøkelse der alle ansatte deltar. Resultatene benyttes i arbeidet med videreutvikling av konsernets strategi for organisasjons-utvikling. TOMRA benytter også et integrert ledelsessystem som systematiserer mål- og resultatstyring i hele organisasjonen, inklusive prestasjons- og lederevaluering.

TOMRA tilrettelegger for like muligheter for alle ansatte både med hensyn til personlig og faglig utvikling. Ved ansettelser i TOMRA blir det lagt vekt på kvalifikasjoner, dokumenterte resultater, ferdigheter og potensial. TOMRA diskriminerer ikke de ansattes muligheter eller utvikling på basis av rase, hudfarge, religionstilhørighet, kjønn, nasjonal opprinnelse, alder, seksuell orientering eller andre karakteristikk.

Kvinnelige arbeidstakere utgjorde 17 prosent av alle ansatte og 16 prosent av alle ledere ved utgangen av 2004. Videre var ett av syv medlemmer av konsernets ledergruppe, samt to av syv i TOMRAs styre, kvinner. Ansatte som betegnes som en etnisk minoritet i det landet de er ansatt i, økte fra 27 prosent i 2003 til 28 prosent i 2004.

TOMRAs misjon og forretningsidé utfordrer TOMRA til å styrke sin miljøbevissthet og sitt miljøansvar. Tomra Systems ASA er sertifisert i henhold til ISO14001-standard for miljøledelse og har offentlig kommunisert sine miljømessige målsettinger siden 1998.

TOMRAs negative påvirkning på miljøet kan i hovedsak knyttes til forbruk av energi i bygninger, industrielle prosesser og kjøretøy, generering av søppel, drivhusgasser fra TOMRAs bruk av fossile brenselstoffer, samt forbruk og utslipp av vann. TOMRAs positive innvirkning på miljøet oppstår primært gjennom energi- og materialbesparelser tilknyttet resirkulering av drikkevareemballasje. Detaljer om TOMRAs negative og positive innvirkninger på miljøet er presentert i Ledelsens Rapport. TOMRAs samfunns- og miljørapport er i sin helhet gjengitt på www.tomra.com.

Konsernsjef Erik Thorsen informerte styrets formann i Tomra Systems ASA en tid tilbake at han vurderte å fratre som konsernsjef. TOMRA inngikk i februar 2005 en avtale med Erik Thorsen om at han vil fratre i april 2005. Etter nesten 19 år i selskapet, hvorav de siste 9 år som konsernsjef, har Erik Thorsen funnet at tiden er inne til å ta fatt på nye utfordringer. Selskapets omsetning er i hans ansettelsestid blitt 30 ganger større, og lønnsomhetsgraden har i perioden ligget mellom 7% og 18%. Styret vil gjerne takke Erik Thorsen for hans enorme bidrag til TOMRA gjennom årenes løp.

FINANSIELL RISIKO

Ansvarer for finansiering, likviditetsstyring samt styring av finansiell risiko er sentralisert og ivaretas av finansavdelingen i Tomra Systems ASA. TOMRAs overskuddslikviditet plasseres hovedsakelig i norske kroner, med durasjon mindre enn seks måneder. TOMRA er eksponert for endringer i valutakurser. Med 97 prosent av alle inntekter nominert i utenlandsk valuta, vil en styrkning av den norske kronen medføre svakere inntjening for konsernet målt i norske kroner. I henhold til konsernets finansstrategi kan sikring gjøres for inntil tolv måneders forventede kontantstrømmer.

AKSJONÆRER OG KAPITALFORHOLD

Antall aksjonærer i TOMRA økte i 2004 til 17 611 ved utgangen av året, opp fra 13 649 ved inngangen til året. Aksjekursen falt med 17 prosent gjennom 2004, fra NOK 40,10 i begynnelsen av året til NOK 33,30 ved utgangen av 2004. Andelen aksjer eiet av utlendinger, ble redusert fra 48 prosent ved inngangen på året til 33 prosent pr. 31. desember 2004. Likviditeten i aksjen var meget god med 604 millioner aksjer handlet i 2004 mot 455 millioner året før. Totalt antall aksjer ved utgangen av året var 178,5 millioner til pålydende NOK 1,00.

ASHER, 15. FEBRUAR 2005

JAN CHR. OPSAHL
STYREFORMANN

RUNE BJERHE

SUEIN S. JACOBSEN

HLAUS NÆRØ

JØRGEN RANDERS

SOLVEIG STEINMO

HANNE DE MORA

ERIK THORSEN
KONSERVERSJEF

Resultatregnskap

TOMRA SYSTEMS ASA				HONSERN		
2004	2003	2002	Tall i millioner NOK	2004	2003	2002
388,9	448,5	492,1	Salgsinntekt 1	2 512,2	2 462,8	2 673,9
DRIFTSKOSTNADER						
299,9	330,0	405,8	Varekostnad 2	1 165,0	1 083,0	1 194,8
115,9	97,0	83,1	Lønnskostnad 3,13	741,6	717,4	703,6
8,9	8,7	8,2	Avskrivninger 8	165,9	172,8	192,9
51,2	24,1	32,5	Annen driftskostnad 7,8	266,8	247,8	252,9
475,9	459,8	529,6	Sum driftskostnader	2 339,3	2 221,0	2 344,2
(87,0)	(11,3)	(37,5)	Driftsresultat	172,9	241,8	329,7
FINANSINNTEKTER OG - KOSTNADER						
-	-	-	Inntekt fra tilknyttet selskap 12	1,1	1,0	2,4
139,0	200,0	-	Utbytte fra datterselskap	-	-	-
51,4	70,0	126,9	Finansinntekter	36,1	69,0	103,7
7,3	27,4	47,3	Finanskostnader	13,0	27,0	29,4
183,1	242,6	79,6	Netto finansposter 4	24,2	43,0	76,7
96,1	231,3	42,1	Ordinært resultat før skatt	197,1	284,8	406,4
-	-	-	Andre poster 5	51,3	(35,0)	-
2,1	16,7	12,1	Skattekostnad ordinært resultat 9	66,5	97,5	126,0
-	-	-	Skattekostnad andre poster 9	20,5	(10,3)	-
94,0	214,6	30,0	Årsresultat	161,4	162,6	280,4
Minoritetens andel av årsresultat				(15,4)	(17,9)	(23,8)
SOM DISPONERES						
321,3	53,5	44,6	Utbytte			
(227,3)	161,1	(14,6)	Annen egenkapital			
94,0	214,6	30,0	Sum disponert			
			Fortjeneste pr aksje 16	0,82	0,81	1,44
			Fortjeneste pr aksje ex andre poster 16	0,64	0,95	1,44
			Fortjeneste pr aksje, fullt utvannet 16	0,82	0,81	1,44

ASHER, 15. FEBRUAR 2005

JAN CHR. OPSAHL
STYREFORMANN

RUNE BJERKE

SUEIN S. JACOBSEN

KLAUS NÆRØ

JØRGEN RANDERS

SOLVEIG STEINMO

HANNE DE MORA

ERIK THORSEN
HONSERNSJEF

Balanse per 31.12

TOMRA SYSTEMS ASA

KONERN

2004	2003	Tall i millioner NOK	Noter	2004	2003
EIENDELER					
ANLEGGSMIDLER					
9,5	11,3	Utsatt skattefordel	9	84,4	122,2
-	-	Andre immaterielle eiendeler	8,17	539,5	379,8
9,5	11,3	Sum immaterielle eiendeler		623,9	502,0
18,8	22,6	Varige driftsmidler	8	396,6	414,2
-	-	Leasing utstyr	8	160,2	172,7
18,8	22,6	Sum varige driftsmidler		556,8	586,9
1 757,5	1 541,4	Investeringer i datterselskap	12,17	-	-
374,3	35,0	Lån til datterselskaper	12	-	-
-	-	Investeringer i tilknyttet selskap	12	38,8	42,9
-	-	Investeringer i aksjer og andeler		3,5	3,5
37,0	16,0	Pensjonsmidler	13	34,6	16,0
-	-	Andre langsiktige fordringer		149,7	171,8
2 168,8	1 592,4	Sum finansielle anleggsmidler		226,6	234,2
2 197,1	1 626,3	Sum anleggsmidler		1 407,3	1 323,1
OMLØPSMIDLER					
5,0	2,3	Varelager	2	329,0	404,7
-	-	Kundefordringer		413,0	467,3
444,5	847,2	Fordringer datterselskap		-	-
27,6	5,6	Andre kortsiktige fordringer		128,6	108,2
472,1	852,8	Sum fordringer	7	541,6	575,5
726,8	881,0	Bankinnskudd, kontanter o.l.		983,0	1 083,4
1 203,9	1 736,1	Sum omløpsmidler		1 853,6	2 063,6
3 401,0	3 362,4	Sum eiendeler		3 260,9	3 386,7
GJELD OG EGENKAPITAL					
EGENKAPITAL					
178,5	178,5	Selskapskapital		178,5	178,5
1 418,3	1 418,3	Overkursfond		1 418,3	1 418,3
1 596,8	1 596,8	Sum innskutt egenkapital		1 596,8	1 596,8
1 163,2	1 390,5	Opptjent egenkapital		673,0	996,5
1 163,2	1 390,5	Sum opptjent egenkapital		673,0	996,5
-	-	Minoritetsinteresser		68,0	119,2
2 760,0	2 987,3	Sum egenkapital	16	2 337,8	2 712,5
LANGSIKTIG GJELD					
-	-	Utsatt skatt	9	19,8	10,1
7,5	12,5	Annen langsiktig gjeld	6	109,3	105,1
7,5	12,5	Sum annen langsiktig gjeld		129,1	115,2
KORTSIKTIG GJELD					
-	-	Gjeld til kredittinstitusjoner	6	3,2	4,1
10,9	7,8	Leverandørgjeld		172,5	174,3
216,6	195,0	Kortsiktig gjeld datterselskaper		-	-
-	21,8	Betalbar skatt	9	13,8	50,9
406,0	138,0	Annen kortsiktig gjeld	10	604,5	329,7
633,5	362,6	Sum kortsiktig gjeld		794,0	559,0
641,0	375,1	Sum gjeld		923,1	674,2
3 401,0	3 362,4	Sum egenkapital og gjeld		3 260,9	3 386,7
131,0	64,3	Garantiansvar		131,0	64,3

Kontantstrømopstilling

TOMRA SYSTEMS ASA				KONSERN		
2004	2003	2002	Tall i millioner NOK	2004	2003	2002
HONTANTSTRØM FRA DRIFTEN						
96,1	231,2	42,1	Ordinært resultat før skattekostnad	197,1	284,8	406,4
(22,0)	(62,4)	(72,6)	Periodens betalte skatter	(93,2)	(134,3)	(154,0)
-	-	-	(Gevinst)/tap ved salg av anleggsmidler	(0,8)	-	(0,8)
8,9	8,7	8,2	Ordinære avskrivninger	165,9	172,8	192,9
-	-	28,5	Nedskrivning anleggsmidler	-	8,4	-
(2,7)	0,5	(0,2)	Endring i varelager	69,1	(83,2)	(52,2)
(22,0)	(0,3)	14,7	Endring i fordringer	67,4	(120,8)	26,9
3,1	3,0	(6,1)	Endring i leverandørgjeld	2,3	0,4	(21,1)
(16,7)	3,2	3,2	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn/utbetaling i pensjonsordning	(16,4)	3,2	3,2
-	-	-	Effekt av valutakursendringer	(30,7)	(10,0)	36,8
-	-	-	Resultat før skatt fra tilknyttede selskaper	(1,1)	(1,0)	(2,4)
-	-	-	Mottatt utbytte fra tilknyttede selskaper	1,1	-	-
(4,5)	41,3	0,8	Endring i andre tidsavgrensnings poster	20,3	96,7	65,2
40,2	225,2	18,6	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	381,0	217,0	500,9
HONTANTSTRØM FRA INVESTERINGER						
-	-	-	Innbetaling ved salg av varige driftsmidler	28,5	25,9	3,2
(4,7)	(7,0)	(11,8)	Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler 1)	(424,5)	(150,8)	(158,1)
-	-	-	Innbetaling ved salg av aksjer og andeler	(0,1)	0,8	(0,5)
(216,1)	(6,0)	-	Utbetaling ved kjøp av aksjer og andeler	-	1,0	0,3
(220,8)	(13,0)	(11,8)	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	(396,1)	(123,1)	(155,1)
HONTANTSTRØM FRA FINANSIERING						
84,9	(8,9)	315,9	Innbetalinger ved lån fra datterselskap	-	-	-
(5,0)	(5,0)	(5,0)	Utbetaling ved nedbetaling av langsiktig gjeld	(8,2)	28,7	4,9
-	-	-	Utbetaling ved utlån	(12,8)	-	-
-	-	-	Netto endring i kassekreditt	(1,0)	(11,1)	(3,2)
-	-	14,2	Innbetaling av egenkapital	-	-	14,2
(53,5)	(44,6)	(35,7)	Utbetalinger av utbytte	(53,5)	(44,6)	(35,7)
26,4	(58,5)	289,4	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	(75,5)	(27,0)	(19,8)
-	-	-	Effekt av valutakursendringer på kontanter	(9,8)	(0,8)	(6,3)
(154,2)	153,7	296,2	Netto endringer i kontanter og kontantekvivalenter	(100,4)	66,1	319,7
881,0	727,3	431,1	Likviditetsbeholdning per 1.1	1 083,4	1 017,3	697,6
726,8	881,0	727,3	Likviditetsbeholdning per 31.12 2)	983,0	1 083,4	1 017,3

1) "Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler" inkluderer også inngående balanse i selskaper som er kjøpt og konsolidert for første gang i regnskapsåret.

2) Bundne bankinnskudd er inkludert med NOK 4,2 millioner for morselskapet og NOK 7,6 millioner for konsernet.

KONSOLIDERINGS- OG REGNSKAPSPRINSIPPER

GENERELT

Forretning og Kunder

TOMRA utvikler og opererer kostnadseffektive systemer for håndtering av emballasje for ombruk og resirkulering. Merverdi for den enkelte kunde skapes gjennom eksepsjonelt høy service og nyskapning.

TOMRAs kunder er dagligvarebransjen og drikkevareindustrien i Europa, Nord- og Sør-Amerika.

Grunnleggende Prinsipper

Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger og er avlagt i samsvar med allmennaksjelov, regnskapslov og god regnskapsskikk.

Årsregnskapet er basert på de grunnleggende prinsipper om historisk kost, sammenlignbarhet, fortsatt drift og kongruens. Transaksjoner regnskapsføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter resultatføres når de er opptjent og kostnader sammenstilles med opptjente inntekter.

Estimater og forutsetninger som kan ha innvirkning på eksisterende og fremtidige eiendeler og gjeld, samt rapporterte inntekter og kostnader for perioden, er utarbeidet etter beste evne. Faktiske resultater kan variere fra disse estimatene.

Rapporteringsstruktur

Driftsenhetene i TOMRA konsernet er som følger:

TOMRA SYSTEMS ASA

BU EUROPA

Tomra Europe AS (N)
Tomra Butikkssystemer AS (N)
Tomra Systems AB (S)
OY Tomra AB (FIN)
Tomra System AS (DK)
Tomra Systems BV (NL)
Tomra Systems GmbH (D)
Tomra Leergutssysteme GmbH (A)
Tomra Systems SA (F)
Tomra AG (SWI) (50,5 %)
Tomra Systems NV (BEL)
B-burken AB (S)
Halton System GmbH (D)

BU NORD-AMERIKA

Tomra North America Inc. (CT)
Tomra Systems Inc. (CAN)
Tomra Metro LLC (CT, NY)
Mobile Redemp. Inc. (CT, MA)
BICS LLC (72%) (NY)
TNYR LLC (70%) (NY)
Upstate Tomra LLC (55%)
Tomra Mass. (55%) (MA)
Halton System Inc. (ME)
Les Systems Inc. (CAN)
Camco Recycling Inc. (83,5 %) (CAN)
Tomra Pacific Inc. (CA)
UBCR (51%) (MI)

BU SØR-AMERIKA

Tomra South America SA (BRA)
Tomra Latasa Reciclagem SA (BRA)
Tomra Brazil SA (BRA)

PRODUKSJONSENHETER

Tomra Production AS (N)
Tomra Systems OY (FIN)

ANNET

Tomra Japan Asia Pacific KK (JAP)
Titech Visionsort AS (N)
Titech Visionsort GmbH (D)
Titech Visionsort Espana (E)

KONSOLIDERINGSPRINSIPPER

Konsoliderte selskaper

Konsernregnskapet omfatter morselskapet Tomra Systems ASA og de selskaper der morselskapet direkte eller indirekte har bestemmende innflytelse. Datterselskaper ervervet/solgt i løpet av året er inkludert i regnskapet fra og med kjøpstidspunktet/til og med salgstidspunktet.

Eliminering av aksjer i datterselskaper

Aksjer i datterselskapene er eliminert etter kjøpsverdi-metoden. Differansen mellom bokført verdi av aksjer i datterselskaper og bokført verdi av egenkapitalen i de samme datterselskaper på de tidspunkt aksjene ble ervervet, er analysert og henført til de poster i balansen merverdiene er tilknyttet. Goodwill er oppført med kontantverdien betalt ved kjøp, og avskrevet basert på forventet inntjening (jfr. note 8)

Omregning av utenlandske datterselskaper

Resultatregnskapet for utenlandske selskaper ført i utenlandsk valuta er omregnet til gjennomsnittskurser for året. Balansen er omregnet til kurser per 31.12. Omregningsdifferanser er ført direkte til konsernets egenkapital, og er spesifisert som egen post.

Minoritetsinteresser

Minoritetsinteressenes andel av resultat etter skatt og egenkapital, er vist som egne poster i henholdsvis resultatregnskap og balanse.

Endret eierandel i datterselskap

Ved trinnvis kjøp av eierandel legges verdien av eiendeler og gjeld ved tidspunktet for etablering av konsernforholdet til grunn. Senere kjøp av eierandeler i eksisterende datterselskap, vil ikke påvirke vurderingen av eiendeler og gjeld, med unntak av merverdi i form av goodwill som analyseres ved hvert kjøp.

Ved reduksjon av eierandel i datterselskap, analyseres minoritetens kostpris og dennes merverdier avskrives over forventet levetid som en korleksjon til minoritetens andel av årsresultatet.

Interne transaksjoner/ mellomværende

Alt kjøp og salg mellom konsernselskaper er eliminert, likeledes fordringer og gjeld.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper, hvor konsernet har en eierandel på 20-50%, samt har betydelig innflytelse i driftsmessige og finansielle beslutninger, er i konsernregnskapet medtatt etter egenkapitalmetoden. Konsernets andel av tilknyttede selskapers resultat før skatt tillagt avskrivninger på merverdier, vises under finansposter i resultatregnskapet.

VURDERINGS- OG KLASSIFISERINGSPRINSIPPER

Inntekter

Inntekter fra salg og salgslignende leasingkontrakter av TOMRA-produkter blir generelt ført til inntekt ved installasjon av produktene. Inntekter som relaterer seg til servicekontrakter og operasjonelle leasingkontrakter føres til inntekt over den periode kontraktene gjelder. Annen serviceinntekt tas på det tidspunkt tjenesten ytes.

Kostnader

Utgifter sammenstilles med og kostnadsføres samtidig med de inntekter utgiftene kan henføres til. Utgifter som ikke kan henføres direkte til noen inntekter, kostnadsføres når de påløper.

Oppstarts- og utviklingskostnader

Oppstartskostnader samt forsknings- og utviklingskostnader utgiftsføres løpende.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler inkluderer goodwill, rett til bruk av merkevarer og ikke-konkurranse avtaler. Avskrivningssatsene for goodwill er basert på den inntjening som det oppkjøpte selskap forventes å få etter tidspunktet for ervervelsen og revalueres periodisk. Øvrige immaterielle eiendeler avskrives over den tid kontrakten gjelder.

Impairment-test er foretatt pr. 31.12 hvor det har vært indikasjoner på usikkerhet rundt verdien, uten at det resulterte i noen nedskrivning.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler føres i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Dersom den virkelige verdien av et driftsmiddel er lavere enn bokført verdi, og dette skyldes årsaker som ikke antas å være forbigående, skrives driftsmidlet ned til virkelig verdi.

Ordinære avskrivninger er beregnet over driftsmidlenes økonomiske levetid med utgangspunkt i historisk kostpris.

Aksjer og andeler

Aksjer bestemt til varig eie er oppført i balansen under langsiktige finansielle anleggsmidler. Disse er vurdert til kostpris med mindre forhold som ikke anses å være av forbigående karakter har betinget en lavere vurdering.

Varelagervurdering

Beholdning av råvarer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Varer i arbeid og ferdigvarer er vurdert til laveste verdi av full tilvirkningskost og virkelig verdi. Reservedeler og deler hos serviceforhandlere er vurdert til anskaffelseskost. Det er gjort fradrag for ukurante varer.

Fordringer og gjeld i fremmed valuta

Fordringer og gjeld i valuta er bokført til kurser på balansedagen. Langsiktig fordring på datterselskap i utenlandsk valuta som anses som del av nettoinvesteringen, er i selskapsregnskapet oppført til kostpris i norske kroner.

Kontanter, bank, postgiro

Balanseposten bankinnskudd, kontanter o.l. inkluderer i tillegg pengemarkedsfond og andre kortsiktige investeringer med opprinnelig varighet på tre måneder eller mindre. Morselskapet viser total bankbeholdning i konsernkontosystemet, mens dötrenes andel i konsernkontosystemet vises som mellomværende.

Pensjonsforpliktelser

Pensjonsmidler fratrukket pensjonsforpliktelser knyttet til forsikringsmessig dekkede pensjoner er tatt inn i balansen etter nettoprinsippet. Ordningen er beskrevet i note 13.

Garantiavsetninger

Det er foretatt en generell avsetning for fremtidige garantikostnader basert på siste års omsetning i alle konsernselskapene.

Utsatt skatt og skattkostnad

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endringen i utsatt skatt. Endringen i utsatt skatt reflekterer de fremtidige betalbare skatter som oppstår som følge av årets aktiviteter. Utsatt skatt er den skatten som påhviler det akkumulerte resultatet, men som kommer til betaling i senere perioder. Det er beregnet utsatt skatt av netto skatteøkende midlertidige forskjeller etter gjeldsmetoden. Se for øvrig note 9 "Skatter".

Fortjeneste per aksje

Fortjeneste per aksje presenteres basert på veiet gjennomsnittlig utestående aksjer for perioden. Potensiell utvanningseffekt av opptjente, utestående tegningsretter er hensyntatt.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Noter

1.Segmentinformasjon

2003

Tall i millioner NOK	PANT		IKKE-PANT		ANNET	TOTALT	Eiendeler	Investeringer
	RVM Tech	Collection & materials handling	Recycling Tech	Other activities	Group functions			
Nordic	465	-	-	-	-	465	218	17
Central Europe	431	-	-	-	-	431	222	8
Other Europe	14	-	-	-	-	14	-	-
US East	349	536	-	-	-	885	1 163	108
US West	-	295	-	-	-	295	179	12
Rest of the world	-	-	-	373	-	373	399	6
Salgsinntekt	1 259	831	-	373	-	2 463		
Brutto fortjeneste	693	160	-	55	-	908		
- i %	55 %	19 %		15 %		37 %		
Driftskostnader	427	126	-	97	16	666		
Driftsresultat	266	34	-	(42)	(16)	242		
- i %	21 %	4 %		-11 %		10 %		
Investeringer	94	50	-	8	-	151		
Eiendeler	1 377	588	-	216	1 206	3 387		
Gjeld	402	75	-	20	177	674		
Avskrivninger	98	56	-	19	-	173		

2004

Tall i millioner NOK	PANT		IKKE-PANT		ANNET	TOTALT	Eiendeler	Investeringer
	RVM Tech	Collection & materials handling	Recycling Tech	Other activities	Group functions			
Nordic	439	-	-	-	-	439	653	249
Central Europe	438	-	41	-	-	479	143	3
Other Europe	9	-	18	-	-	27	-	-
US East	364	484	7	-	-	855	931	107
US West	-	337	-	-	-	337	132	7
Rest of the world	-	-	2	373	-	375	334	4
Salgsinntekter	1 250	821	68	373	-	2 512		
Brutto fortjeneste	631	184	46	49	-	910		
- i %	50 %	22 %	68 %	13 %		36 %		
Driftskostnader	439	135	32	115	16	737		
Driftsresultat	192	49	14	(66)	(16)	173		
- i %	15 %	6 %	21 %	-18 %		7 %		
Investeringer	122	48	196	4	-	370		
Eiendeler	1 163	569	242	219	1 068	3 261		
Gjeld	342	112	17	36	416	923		
Avskrivninger	89	52	6	19	-	166		

TOMRA har delt sitt primære rapporteringsformat i fire segment: RVM Technology, Collection and materials handling, Recycling Technology og other activities. I tillegg er rene konsernkostnader rapportert i en separat kolonne. Inndelingen av de fire segmentene er basert på risiko- og avkastningsprofil for konsernets ulike aktiviteter, herunder også hensyntatt TOMRAs interne rapporteringsstruktur.

RVM Technology består av salg, leasing og service av pantemaskiner og omkringliggende systemer til butikker i Europa og Nord Amerika, og dataadministrasjon av systemer som overvåker innsamlet volum og tilhørende kontantstrøm.

Collection and materials handling består av innhenting, transport og prosessering av tomflasker på vegne av drikkevare-producenter i Øst Amerika og Canada. I tillegg inneholder segmentet innsamlingsaktiviteten i California, der TOMRA eier og driver innsamlingssenter utenfor butikker.

Recycling Technology består for tiden av Titech Visionsort, som produserer optiske sorteringssystemer.

Other activities består av TOMRA's aktiviteter i Brasil og andre ikke-pant områder under utvikling som Japan og UK. Segmentet inkluderer også aktiviteter relatert til utvikling av Tomra Resirkuleringssenter (TRC), et heltautomatisk lavkost resirkuleringssenter for ikke-pant makeder.

Group functions består av rene konsernkostnader på TOMRA sitt hovedkontor.

Eiendeler og gjeld er fordelt på de forskjellige rapporteringssegmentene, med unntakt av kontanter, rentebærende gjeld, utbytte og skatteposisjoner, som er allokert til Group functions.

2. Varekostnad og varelager

MORSELSKAP				KONSERN		
2004	2003	2002	Tall i millioner NOK	2004	2003	2002
			VAREKOSTNAD			
299,9	330,0	405,8	Brutto varekostnad	1 225,7	1 028,7	1 179,7
-	-	-	Beholdningsendring	(60,7)	54,3	15,1
299,9	330,0	405,8	Varekostnad	1 165,0	1 083,0	1 194,8
			VARELAGER			
-	-	-	Råvarer	90,3	105,3	
-	-	-	Varer i arbeid	17,7	26,5	
5,0	2,3		Ferdigvarer	84,8	142,5	
-	-	-	Reservedeler	136,2	130,4	
5,0	2,3		Varelager	329,0	404,7	

3. Lønnskostnad

MORSELSKAP				KONSERN		
2004	2003	2002	Tall i millioner NOK	2004	2003	2002
89,2	75,4	70,0	Lønninger	621,4	609,2	597,1
23,0	16,7	10,0	Folketrygdavg./pensjonskostnader	95,4	88,4	81,8
3,7	4,9	3,1	Andre ytelser	24,8	19,8	24,7
115,9	97,0	83,1	Lønnskostnad	741,6	717,4	703,6
145	145	110	Gjennomsnittlig antall ansatte	1 943	2 024	2 010

4. Finansposter

MORSELSKAP			Tall i millioner NOK	KONSERN		
2004	2003	2002		2004	2003	2002
-	-	-	Inntekt fra tilknyttet selskap	1,1	1,0	2,4
100,0	200,0	-	Utbytte fra datterselskaper	-	-	-
39,0	-	-	Konsernbidrag fra datterselskaper	-	-	-
46,9	70,0	87,3	Renteinntekter 1)	31,6	69,0	64,1
4,5	-	39,6	Agio	4,5	-	39,6
51,4	70,0	126,9	Sum finansinntekter	36,1	69,0	103,7
5,2	6,4	3,8	Rentekostnader 1)	3,1	4,0	6,0
-	17,0	-	Disagio	-	17,0	-
2,1	4,0	43,5	Andre finansposter	9,9	6,0	23,4
7,3	27,4	47,3	Sum finanskostnader	13,0	27,0	29,4
183,1	242,6	79,6	Netto finansinntekter og -kostnader	24,2	43,0	76,7

1) I renteinntekter og -kostnader for morselskapet er det inkludert renteinntekter og -kostnader fra datterselskaper på henholdsvis NOK 26,6 millioner og NOK 4,5 millioner.

5. Andre poster

MORSELSKAP			Tall i millioner NOK	KONSERN		
2004	2003	2002		2004	2003	2002
-	-	-	Tap relatert til Tomra Systems OY	(3,3)	(35,0)	-
-	-	-	Gevinst relatert til Wise Metals Group	54,6	-	-
-	-	-	Sum andre poster	51,3	(35,0)	-

TOMRA SYSTEMS OY

Tomra besluttet i desember 2003 å legge ned produksjonen i Heinola i Finland. Nedleggelsen ble gjennomført i første halvår 2004, noe som medførte en total kostnad på NOK 38,3 millioner, hvorav NOK 35,0 millioner var avsatt pr 31.12.03.

WISE METALS GROUP

Tomra registrerte i andre kvartal 2004 en gevinst på NOK 54,6 millioner (USD 8 millioner), i forbindelse med salg av sin eierandel i Wise Metals Group (WMG). Andelen var ervervet i 2001 gjennom konvertering av fordringer på WMG som var avskrevet 100% samme år.

6. Rentebærende balanseposter

Rentebærende andel av langsiktig gjeld utgjør per 31.12.04 NOK 7,5 millioner for morselskapet og NOK 58,3 millioner for konsernet.

Det er avgitt negativ pantsettelsesklausul i forbindelse med lånet. NOK 16,6 millioner av gjelden forfaller senere enn 5 år etter balansedagen.

Gjelden har i hovedsak flytende rente.

Årlig avdrag på gjeld til kredittinstitusjoner er NOK 8,3 millioner.

7. Fordringer

MORSELSKAP		Tall i millioner NOK	KONSERN	
2004	2003		2004	2003
-	-	Kundefordringer brutto	428,4	479,2
444,5	847,2	Fordring på konsernselskap	-	-
27,6	5,6	Andre fordringer brutto	128,6	108,2
-	-	Delkrederavsetning	(15,4)	(11,9)
472,1	852,8	Sum fordringer	541,6	575,5

Samlet tap på krav i 2004 utgjorde NOK 2,4 millioner for konsernet.

Tap på krav er bokført under andre driftskostnader.

Fordringer med forfall mer enn ett år etter balansedagen, er klassifisert under anleggsmidler.

8. Anleggsmidler

Tall i millioner NOK	Bygg & tomter	Maskiner & inventar	Transportmidler	TOTALT	Immaterielle eiendeler ⁴⁾	Leasing Utstyr
KONSERN ¹⁾						
Anskaffelseskost 1.1.	220,3	503,2	76,7	800,2	577,0	478,9
Tilgang i år	34,0	52,4	10,9	97,3	209,7	62,8
Avgang i år	27,5	126,5	6,2	160,2	7,5	100,1
Akkumulert av-/nedskrivning 31.12. ³⁾	34,6	257,1	49,0	340,7	239,7	281,4
Bokført verdi 31.12. ²⁾	192,2	172,0	32,4	396,6	539,5	160,2
Ordinære avskrivninger i år	5,5	55,9	11,3	72,7	38,1	55,1
Avskrivningssatser ⁵⁾	2-4%	10-33%	15-33%		5-20%	14%
Økonomisk levetid, inntil	50 år	10 år	7 år		20 år	8 år
MORSELSKAP						
Anskaffelseskost 1.1	-	84,9	1,3	86,2		
Tilgang i år	-	4,7	-	4,7		
Avgang i år	-	4,6	-	4,6		
Akkumulert av-/nedskrivning 31.12. ³⁾	-	67,0	0,5	67,5		
Bokført verdi 31.12. ²⁾	-	18,0	0,8	18,8		
Ordinære avskrivninger i år	-	8,6	0,3	8,9		
Avskrivningssatser ⁵⁾		15-25%	20%			
Økonomisk levetid, inntil		7 år	5 år			

1) Utenlandske datterselskapers anleggsmidler er omregnet til kurser per 31.12.2004.

2) Herav tomter NOK 39,6 millioner.

3) Akkumulerte av- og nedskrivninger 31.12.2003 var NOK 1.130,2 millioner for konsernet og NOK 63,6 millioner for morselskapet. Akkumulert nedskrivning

per 31.12.2004 av immaterielle eiendeler er NOK 142,7 millioner

4) Bokført verdi immaterielle eiendeler 31.12.2004 består av goodwill med 528,4 MNOK og andre immaterielle eiendeler med 11,1 MNOK. Goodwill avskrives over inntil 20 år som estimeres å være den økonomiske levetiden.

5) Alle avskrivningsplaner er lineære

Konsernet har i 2004 brukt NOK 174 millioner på forsknings-, utviklings- og andre fremtidsrettede prosjekter. Beløpet er ikke aktivert.

Tomra Systems ASA leier sitt bygg i Asker for en årlig leie på NOK 10 millioner med en fast årlig justering på 1,9%. Leieperioden løper i ytterligere 4 år, med rett til fornyelse i ytterligere 10 år. Eiendommen er tidligere eiet av Tomra, og selskapet har opsjon til å kjøpe tilbake eiendommen ved utløpet av den initiale leieperioden. Leieavtalen er

ikke balanseført, da den i henhold til god regnskapsskikk ikke anses som finansiell leasing.

Selskapene i TOMRA gruppen hadde ved utgangen av 2004 totalt 7.799 automater for leasing til kunder. Oversikten nedenfor viser fremtidige minimum leasinginntekter på eksisterende portefølje. Utover denne inntekten er TOMRA sikret leasinginntekter gjennom kontrakter hvor disse er en integrert del av avtaler om materialhåndtering, serviceavtaler, etc.

Minimum leasinginntekt fra leasingporteføljen	2005	2006	2007	2008	2009 +
Tall i millioner NOK	42,1	33,8	20,5	7,9	1,6

9. Skatter

MORSELSKAP			Tall i millioner NOK	HONSERN		
2004	2003	2002		2004	2003	2002
			SKATTEGRUNNLAG			
96,1	231,2	42,1	Resultat før skatt			
(100,0)	(200,0)	-	Utbytte fra datterselskap			
10,6	2,2	1,0	Permanente forskjeller			
(6,7)	44,5	184,5	Endring midlertidige forskjeller			
-	77,9	227,6	Grunnlag betalbar skatt			
			SKATTEKOSTNAD			
-	21,8	63,8	Årets betalbare skatt	28,4	88,7	133,2
0,3	(0,6)	-	For mye avsatt skatt i fjor	-	(0,6)	-
1,8	(4,5)	(51,7)	Utsatt skatt netto endring	38,1	9,4	(7,2)
2,1	16,7	12,1	Skattekostnad ordinært resultat	66,5	97,5	126,0
			Endring utsatt skatt andre poster	20,5	(10,3)	-
			Skattekostnad andre poster	20,5	(10,3)	-
			Effektiv skattesats ordinært resultat	33,8 %	34,2 %	31,0 %

Utsatt skatt representerer netto endring av utsatt skattefordel/-forpliktelse gjennom endringer av midlertidige forskjeller og underskudd til fremføring. Utsatt skattefordel og -forpliktelse,

som er presentert som nettobeløp etter skattesatser i de respektive land, representerer fremtidige skattereduksjoner eller forpliktelser og utgjør per 31.12:

MORSELSKAP		Tall i millioner NOK	HONSERN	
2004	2003		2004	2003
		UTSATT SKATTEFORDEL		
0,3	4,2	Omløpsmidler	20,2	12,0
(1,2)	(2,2)	Anleggsmidler	(22,1)	(24,6)
14,5	13,8	Kortsiktig gjeld	16,5	19,1
(8,2)	(4,5)	Pensjonsmidler	(8,2)	-
4,1	-	Fremførbart underskudd	78,0	115,7
9,5	11,3	Sum utsatt skattefordel	84,4	122,2
		UTSATT SKATTEFORPLIKTELSE		
		Omløpsmidler	3,2	(1,4)
		Anleggsmidler	15,4	9,6
		Kortsiktig gjeld	1,2	(2,6)
		Pensjonsmidler	-	4,5
		Sum utsatt skatt	19,8	10,1

Midlertidige skatteøkende og -reducerende forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet. Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av midlertidige forskjeller og fremførbart underskudd som er utlignet. Midlertidige forskjeller

mellom de ulike skatteobjektene er ikke utlignet. Selskapene antas i perioden forskjellene reverserer, å få en skattepliktig nettoinntekt som er tilstrekkelig til å realisere den utsatte skattefordelen. Alt fremførbart underskudd forfaller etter 2009.

10. Annen kortsiktig gjeld

MORSELSKAP		Tall i millioner NOK	HONSERN	
2004	2003		2004	2003
16,4	14,9	Skattetrekk, folketrygd og feriepengar	97,6	91,4
-	-	Forskudd fra kunder	57,5	31,9
68,3	69,6	Annen ikke rentebærende gjeld	128,1	150,4
321,3	53,5	Avsatt utbytte	321,3	56,0
406,0	138,0	Sum annen kortsiktig gjeld	604,5	329,7

11. Aksjer, lån mm til nøkkelpersoner

	Aksjebeholdning 1)	Lån 4)	Styre-honorar 5)	Opptjente opsjoner 6)
Jan Chr. Opsahl (styreformann)	128 096		470 000	
Jørgen Randers (styremedlem)	32 100		270 000	
Svein S. Jacobsen (styremedlem)	79 692		290 000	
Hanne de Mora (styremedlem)	6 000		270 000	
Rune Bjerke (styremedlem)				
Klaus Nærø (ansattrepresentant)	3 112		150 000	
Solveig Steinmo (ansattrepresentant)	1 300		150 000	
Erik Thorsen (konsernsjef) 2)	158 096	2 500 000		200 000
Morthen Johannessen (konserndirektør) 3)	121 068	2 000 000		84 000
Gregory Knoll (adm.dir BU North America) 3)				75 000
André Løvestam (adm.dir BU Europe) 3)	25 000	500 000		70 000
Espen Gundersen (økonomi-/finansdirektør) 3)		500 000		60 000
Terje Hanserud (teknisk direktør) 3)	44 868	500 000		50 000
Harald Henriksen (teknisk direktør) 3)		700 000		56 000
Svanaug Bergland (organisasjonsdirektør) 3)		424 239		32 500
Fredrik Witte (IR ansvarlig)	100			40 000
Trond Johannessen (direktør, market development)	2 000	500 000		50 000

Lån til ansatte per 31.12.04 beløper seg til NOK 8,4 millioner for morselskapet og NOK 9,2 millioner for konsernet.

1) Aksjebeholdning

Kolonnen viser antall aksjer eiet av styrets medlemmer og ledende ansatte, selskap kontrollert av dem, samt deres nærstående.

2) Lønn og ytelser til konserndirektør

Konsernsjefen har i 2004 mottatt lønn på NOK 2.762.336 og bonus på NOK 417.000. Han er i tillegg fordelsbeskattet for innberetningspliktige ytelser på NOK 52.016. Konsernsjefen inngår for øvrig i pensjonsordningen for ansatte i Norge (pensjonsalder 67 år og 65% pensjon av grunnlønn). Årets premiebetaling utgjør NOK 538.456. Konsernsjefen har i 2005 sagt opp sin stilling og vil være berettiget til ett års fastlønn fra fratreddesdato. Han vil i denne perioden også være medlem av konsernets pensjons- og forsikringsordninger. Konsernsjefen har opptjent 200.000 opsjoner med strike 33.10. Opsjonene må utøves innen utgangen av februar 2006.

3) Lønn og ytelser til konsernledelsen

Samlet kompensasjon til konsernledelsen eksklusive konsernsjefen i 2004 var NOK 12,2 millioner. Ledergruppen har variabel lønn som gir den enkelte leder rett til 31% til 52% av fastlønn dersom fastlagte resultatmål oppnås.

4) Lån til ledende ansatte

Lånene er sikret ved pant, og er rente- og avdragsfrie.

5) Styrehonorar

Styrehonorarene vedrører året 2003 som er utbetalt i 2004. I beløpet er også inkludert kompensasjon for styrekomiteearbeid.

6) Opsjoner til ledende ansatte

Konsernledergruppens og nøkkelpersoners opptjente opsjoner pr 31.12.2004

Opsjoner

Tomra har et løpende opsjonsprogram, der ansatte i selskap i konsernet som når sine budsjetter vil bli tildelt inntil 1.200 opsjoner med strike lik kursen ved inngangen av budsjettåret. Opsjonene kan beholdes i inntil fem år etter de er opptjent.

Følgende planer er i kraft per utgangen av 2004

Plan	Strike	Opptjent	Utøvd	Gjenværende
2000-2005	68,00	529 643	297 054	232 589
2001-2006	171,00	210 000	-	210 000
2002-2007	86,00	1 310 000	-	1 310 000
2003-2008	45,10	900 000	-	900 000
2004-2009	40,10	550 000	-	550 000

I tillegg ble det på generalforsamlingen i 2004 gitt fullmakt til 2005-2010 ordningen. Denne ordningen vil ha strike på 33,30, som var sluttkursen på Oslo Børs 30. desember 2004.

TOMRA har også en insentivordning for ledende ansatte som gir opsjoner ved innfrielse av definerte resultatmål (variabel plan). Strikekursen settes med utgangspunkt i TOMRAS aksjekurs de tre første dagene etter tildelingstidspunktet. Opptjente opsjoner kan beholdes i inntil to år. Ordningen omfatter ca 110 ledere og nøkkelpersoner i konsernet, med en gjennomsnittlig tildeling på ca 20.000 opsjoner per leder hvert år.

Følgende plan er i kraft per utgangen av 2004

Plan	Strike	Opptjent	Utøvd	Gjenværende
2004-2006	33,10	1 890 000	-	1 890 000

I tillegg ble det på generalforsamlingen i 2004 gitt fullmakt til 2005-2007 ordningen. Denne ordningen omfatter inntil 2.400.000 opsjoner og vil ha strike på 27,73, som var gjennomsnittlig sluttkurs på Oslo Børs i perioden f.o.m. 16. t.o.m. 18. februar 2005

Revisjonshonorar

Det er utbetalt NOK 0,5 millioner i honorarer til KPMG AS for revisjon og revisjonsbeslektede tjenester knyttet til Tomra Systems ASA. Honorar for andre tjenester er NOK 0,5 millioner knyttet til gjennomgang i forbindelse med oppkjøp av TiTech Visionsort AS og Orwak Group AB. Samlet revisjons- og konsulentonorar til KPMG for konsernet utgjør henholdsvis NOK 3,7 millioner og NOK 1,5 millioner.

12. Aksjer i datterselskap

Tall i millioner NOK	Land	Anskaffelsesår	Stemme- og eierandel	Bokført verdi
SELSKAPSHAUV				
Tomra North America Inc	USA	1992	100,0 %	1 166,2
Tomra Systems Inc	Canada	1988	100,0 %	42,5
Tomra Systems OY	Finland	1997	100,0 %	21,7
Tomra Europe AS	Norge	1998	100,0 %	10,0
Tomra Production AS	Norge	1998	100,0 %	15,0
Camco Recycling Inc	Canada	2000	83,5 %	24,8
Tomra Japan Asia Pacific KK	Japan	2000	100,0 %	-
Tomra South America SA	Brasil	2001	100,0 %	269,1
Titech Visionsort AS	Norge	2004	100,0 %	208,2

Sum investeringer i datterselskap **1 757,5**

Langsiktige lån i datterselskap til Tomra North America Inc på NOK 324 millioner behandles i konsernregnskapet som en del av nettoinvesteringen. I morselskapets selskapsregnskap er lånet ført opp til kostpris som langsiktig fordring.

Andeler i tilknyttede selskap	Ultre-PET	Tomra s.r.o
Bokført verdi 31.12.03	42,9	0,0
Resultat før skatt 2004	0,0	1,1
Utbytte	0,0	(1,1)
Omregningsdifferanse	(4,1)	0,0
Bokført verdi 31.12.04	38,8	0,0
Bokført EK på anskaffelsestidspunktet	41,0	0,0
Land	USA	Tsjekkia
Anskaffelsesår	1999	1998
Stemme- og eierandel	49,0 %	40,0 %

13. Pensjoner

MORSELSKAP				KONSERN		
2004	2003	2002	Tall i millioner NOK	2004	2003	2002
9,0	7,0	4,3	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	9,7	7,0	4,3
4,7	3,9	2,5	Rentekostnad av pensjonsforpliktelser	4,8	3,9	2,5
(4,2)	(4,0)	(4,0)	Avkastning på pensjonsmidler	(4,4)	(4,0)	(4,0)
2,1	1,6	0,4	Amortisering av planendring og estimeringsavvik	2,0	1,6	0,4
1,6	(1,9)	-	Arbeidsgiveravgift	1,7	(1,9)	-
13,2	6,6	3,2	Netto pensjonskostnad	13,8	6,6	3,2
FINANSIERT STATUS PR 31.12						
(91,5)	(70,6)		Beregnete forpliktelser	(94,5)	(70,6)	
84,8	54,2		Pensjonsmidler til markedsverdi	87,7	54,2	
39,1	30,5		Utsatt forpliktelse til amortisering	37,1	30,5	
4,6	1,9		Forskuddsbetalt arbeidsgiveravgift	4,3	1,9	
37,0	16,0		Pensjonsmidler	34,6	16,0	
ØKONOMISKE FORUTSETNINGER						
6,0 %	6,5 %		Diskonteringsrente	6,0 %	6,5 %	
3,0 %	3,3 %		Forventet lønnsregulering	3,0 %	3,3 %	
3,0 %	3,3 %		Regulering av folketrygdens grunnbeløp	3,0 %	3,3 %	
7,0 %	7,5 %		Forventet avkastning på fondsmidler	7,0 %	7,5 %	

Forsikrede pensjonsordninger omfatter alle medarbeidere i faste stillinger i Norge med minst 50% arbeidstid. Pensjonsalderen er 67 år for alle medarbeidere. Pensjonsordningen er tilrettelagt som en netto avtale ved at den garanterer et tillegg til Folketrygdens ytelser. Det foreligger ingen ytterligere kompensasjonsavtaler for nedtrappingen i Folketrygden. Utover pensjonsordningen som beskrevet ovenfor foreligger det ingen pensjonsforpliktelser.

Pensjonsordningene behandles regnskapsmessig i henhold til NRS for pensjonskostnader. Det er kun morselskapet Tomra Systems ASA og datterselskapet Titech Visionsort AS som har pensjonsordninger etter ytelsesprinsippet i TOMRA gruppen. Morselskapets ordning dekker også de ansatte i Tomra

Butikkssystemer A/S, Tomra Europe AS og Tomra Production AS og omfatter i alt 275 personer inklusive 12 pensjonister ved utgangen av 2004. Titech Visionsort AS sin ordning omfatter i alt 15 personer og ingen pensjonister ved utgangen av 2004. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser.

Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket i hovedsak gjennom forsikringsselskapet Vital. Som aktuariemessige forutsetninger for demografiske faktorer og avgang er lagt til grunn vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring.

14. Betingede forpliktelser

EU-Kommisjonen

I september 2004 mottok TOMRA EU-kommisjonens anklageskrift relatert til Kommisjonens kontroll i 2001. Etter kommisjonens oppfatning har TOMRA utnyttet sin dominerende markedsstilling i flere europeiske markeder ved å inngå eksklusive kjøpsavtaler med kunder mellom 1991 og 2001. Som et tiltak har TOMRA formalisert rutiner og har implementert et omfattende "Competition Compliance Program" i 2004.

TOMRA leverte sitt svar til Kommisjonens anklageskrift i november 2004. TOMRA presenterte også sine synspunkter på en

høring. En endelig beslutning i saken forventes i 2005. TOMRA kan, dersom nødvendig, anke Kommisjonens endelige vedtak til EU-domstolen. Det er ikke gjort noen avsetning i balansen pr. 31.12.2004 relatert til en mulig bot.

Norske skattemyndigheter

Norske skattemyndigheter har i løpet av høsten 2004 gjennomført et bokettersyn på transferpricing av salg fra Norge til utenlandske datterselskaper. Vi har ikke mottatt noen rapport ennå, og TOMRA er av den oppfatning at vi har holdt oss innenfor de gjeldende regler på dette området.

15. Finansiell Risiko

Ansvar for finansiering, likviditetsstyring samt styring av finansiell risiko er sentralisert og ivaretas av finansavdelingen i Tomra Systems ASA.

Renterisiko

Tomras overskuddslikviditet plasseres i hovedsak i norske kroner med kort løpetid. I henhold til vedtatt finansstrategi skal durasjonen på porteføljen ikke overstige 6 måneder. Ved årsskiftet var gjennomsnittlig durasjon 3 måneder. Rentebærende gjeld vedrører i hovedsak finansiering av datterselskap i USA hvor Tomra eier mindre enn 90%. Denne gjelden er tatt opp i USD og har flytende rente.

Valutarisiko

Tomra er eksponert overfor endringen i verdien av norske kroner relativ til andre valutaer. Med 97% av alle inntekter nominert i utenlands valuta, vil en styrkelse av norske kroner medføre svakere inntjening for konsernet, målt i norske kroner.

I 2004 var fordelingen av inntektene fordelt per valuta:

USD	58 %
EURO	24 %
SEK	7 %
NOK	3 %
OTHER	8 %

En svekkelse/styrking av norske kroner på 10% vil normalt medføre en 20-30% styrking/svekkelse i driftsresultatet.

I tillegg vil valutasvingninger påvirke den regnskapsmessige verdien av eiendeler og gjeld i konsernets utenlandske datterselskap. Slike verdiendringer vil imidlertid ikke påvirke konsernets resultatregnskap, da disse føres mot egenkapitalen som omregningsdifferanser. Terminkontrakter benyttes bl.a. til å sikre fremtidige kontantstrømmer. I henhold til konsernets finansstrategi kan sikring gjøres for inntil 12 måneder av forventede kontantstrømmer.

Utestående terminkontrakter per 31.12.2004

Teminbeløp solgt (millioner)	Valuta	Kurs	Forfall
EURO/NOK	5,0	8,2385	2005
CAD/NOK	6,0	5,0244	2005
NOK/SEK	50,0	1,0951	2005

16. Egenkapital

HONSERN

Tall i NOK 1000	Innskutt egenkapital	Omregningsdifferanse	Annen opptjent egenkapital	SUM Majoritetens EK	Minoritets interesse	SUM egenkapital
Balanse pr 31.12.2002	1 596 830	(437 206)	1 310 482	2 470 106	118 170	2 588 276
Årsresultat			144 677	144 677	17 930	162 607
Endring omregningsdifferanse		33 700		33 700	(10 718)	22 982
Nykonsoliderte selskap/utbytte minoritet		(1 692)		(1 692)	(6 182)	(7 874)
Avsatt utbytte for 2003			(53 546)	(53 546)		(53 546)
Balanse pr 31.12.2003	1 596 830	(405 198)	1 401 613	2 593 245	119 200	2 712 445
Årsresultat			145 914	145 914	15 442	161 356
Endring omregningsdifferanse		(135 244)		(135 244)	(6 907)	(142 151)
Nykonsoliderte selskap/utbytte minoritet		(12 816)		(12 816)	(59 776)	(72 592)
Avsatt utbytte for 2004 1)			(321 276)	(321 276)		(321 276)
Balanse pr 31.12.2004	1 596 830	(553 258)	1 226 251	2 269 823	67 959	2 337 782

16. Egenkapital fortsetter

TOMRA SYSTEMS ASA

Tall i NOK 1000	Selskaps- kapital	Overkurs- fond	Sum innskutt EK	Annen EK	Sum egenkapital	Antall aksjer
Balanse pr. 31.12.1999	166 695	200 587	367 282	726 289	1 093 571	83 347 666
Årsresultat 2000				349 021	349 021	
Konsernbidrag 2000				102 000	102 000	
Ansatte emisjon mars 2000	307	16 943	17 250		17 250	83 501 000
Utøvet tegningsrett april 2000	366	18 064	18 430		18 430	83 683 832
Utøvet tegningsrett mai 2000	250	13 874	14 124		14 124	83 808 832
Emisjon september 2000	8 000	1 032 000	1 040 000		1 040 000	87 808 832
Utøvet tegningsrett september 2000	50	3 422	3 472		3 472	87 833 832
Utøvet tegningsrett november 2000	359	18 199	18 558		18 558	88 013 332
Emisjonskostnader		(18 836)	(18 836)	(61)	(18 897)	
Splitt 1:1 nov 2000						176 026 664
Avsatt utbytte for 2000				(35 205)	(35 205)	
Balanse pr. 31.12.2000	176 027	1 284 253	1 460 280	1 142 044	2 602 324	176 026 664
Årsresultat 2001				138 163	138 163	
Utøvet tegningsrett mars 2001	2 057	111 774	113 831		113 831	178 083 285
Utøvet tegningsrett april 2001	62	4 148	4 210		4 210	178 145 198
Utøvet tegningsrett juni 2001	26	1 773	1 799		1 799	178 171 659
Utøvet tegningsrett november 2001	52	2 706	2 758		2 758	178 223 225
Emisjonskostnader		(269)	(269)	(424)	(693)	
Avsatt utbytte for 2001				(35 645)	(35 645)	
Balanse pr. 31.12.2001	178 224	1 404 385	1 582 609	1 244 138	2 826 747	178 223 225
Årsresultat 2002				29 990	29 990	
Utøvet tegningsrett mars 2002	263	13 967	14 230		14 230	178 486 559
Emisjonskostnader		(9)	(9)	(53)	(62)	
Avsatt utbytte for 2002				(44 622)	(44 622)	
Balanse pr. 31.12.2002	178 487	1 418 343	1 596 830	1 229 453	2 826 283	178 486 559
Årsresultat 2003				214 552	214 552	
Avsatt utbytte for 2003				(53 546)	(53 546)	
Balanse pr. 31.12.2003	178 487	1 418 343	1 596 830	1 390 459	2 987 289	178 486 559
Årsresultat 2004				94 037	94 037	
Avsatt utbytte for 2004 1)				(321 276)	(321 276)	
Balanse pr. 31.12.2004	178 487	1 418 343	1 596 830	1 163 220	2 760 050	178 486 559

Fri egenkapital er pr. utgangen av desember 2004 lik NOK 1.153,7 millioner.

1) Avsatt utbytte med 1,80 kr pr. aksje

	2004	2003	2002
Antall aksjer 31.12.	178 486 559	178 486 559	178 486 559
Gjennomsnittlig antall aksjer	178 486 559	178 486 559	178 435 335
Gjennomsnittlig antall aksjer, fullt utvannet	178 486 559	178 486 559	178 435 335
Majoritetens egenkapital 31.12 (NOK 1000)	2 269 823	2 593 245	2 470 106
Egenkapital pr aksje	12,71	14,53	13,84
Årsresultat etter minoritet (NOK 1000)	145 914	144 677	256 644
Fortjeneste pr aksje	0,82	0,81	1,44
Fortjeneste pr aksje ex andre poster	0,64	0,95	1,44
Fortjeneste pr aksje, fullt utvannet	0,82	0,81	1,44

16. Egenkapital fortsetter

SELSHAPETS STØRSTE AKSJONÆRER

	Registrert per 31. Desember, 2004	Antall aksjer	Eierandel
1.	Folketrygdfondet	18 923 100	10.60 %
2.	JP Morgan Chase Bank Clients Treaty Account	10 889 836	6.10 %
3.	Mellon Bank AS Agent Mellon Bank NA A/C NOM	3 706 048	2.08 %
4.	Vital Forsikring ASA DnB NOR Kapitalforvaltning	3 566 689	2.00 %
5.	Nordea Bank Denmark S/A Nordea (DK) CCA	3 385 173	1.90 %
6.	Clearstream Banking CID Dept, Frankfurt	3 132 486	1.76 %
7.	DnB NOR Bank ASA Finansregnskap	2 328 460	1.30 %
8.	State Street Bank & Client Omnibus D	2 155 470	1.21 %
9.	Verdipapirfondet AVA c/o Avanse Forvaltning	2 057 927	1.15 %
10.	Nordea Bank Sweden A C17	2 054 051	1.15 %
11.	Storebrand Livsforsikring P980, Aksjefondet	1 946 550	1.09 %
12.	Skagen Vekst	1 800 000	1.01 %
13.	KLP Forsikring Aksje	1 686 450	0.94 %
14.	Svenska Handelsbanke c/o Handelsbanken AS	1 638 507	0.92 %
15.	Lombard Odier Darier General Dossier	1 631 630	0.91 %
16.	Nordea Avkastning v/Nordea Fondene AS	1 611 853	0.90 %
17.	Euroclear Bank S.A. /25% Clients	1 442 147	0.81 %
18.	DnB NOR Norge	1 380 894	0.77 %
19.	Mellon Bank AS Agent Mellon Bank NA A/C ABN	1 273 407	0.71 %
20.	Morgan Stanley & Co.	1 208 797	0.69 %
	Totalt	67 819 475	38,00 %
	Andre aksjonærer	110 667 084	62,00 %
	Totalt (17.611 aksjonærer)	178 486 559	100,00 %
	Aksjer eid av norske aksjonærer	119 255 529	66,81 %
	Askjer eid av utenlandske aksjonærer	59 231 030	33,19 %
	Totalt	178 486 559	100,00 %

17. Oppkjøp i 2002/2004

Camco

Den 30. juni 2003 overtok Tomra Systems ASA 16,5 % til av aksjene i Camco Recycling Inc. Kjøpesummen på CAD 1,2 millioner medførte en goodwill på NOK 4,4 millioner. Den 30. juni 2004 overtok Tomra Systems ASA ytterligere 16,5 % av aksjene i Camco Recycling Inc. Kjøpesummen på CAD 1,5 millioner medførte en goodwill på NOK 4,6 millioner.

Titech Visionsort AS

Den 1. juli 2004 overtok Tomra Systems ASA 100% av aksjene i Titech Visionsort AS. Kjøpesummen på NOK 208,2 millioner medførte en goodwill på NOK 195,5 millioner.

Tomra Latasa Reciclagem SA

TOMRA kjøpte i andre kvartal 2004 de siste 30% i datterselskapet Tomra Latasa Reciclagem AS. Kjøpesummen var USD 6 millioner og det er ikke bokført ytterligere goodwill i forbindelse med kjøpet.

Andre mindre oppkjøp

TOMRA har i tillegg foretatt enkelte mindre oppkjøp. Kjøpene medførte totalt en goodwill på NOK 12,0 millioner i 2002 og NOK 1,5 millioner i 2003.

Hendelser etter balansedagen

Orwak Group AB

TOMRA kjøpte i februar 2005 100% av aksjene i Orwak Group AB i Sverige. Kjøpesummen var på SEK 175 millioner på gjeldfri basis, pluss mulige tilleggsutbetalinger på inntil totalt SEK 20 millioner avhengig av selskapets inntjening i 2005 og 2006.

Revisjonsberetning for 2004

TIL GENERALFORSAMLINGEN I TOMRA SYSTEMS ASA

Ledelsens ansvar og revisors oppgave

Vi har revidert årsregnskapet for Tomra Systems ASA for regnskapsåret 2004, som viser et overskudd på NOK 94,0 millioner for morselskapet og et overskudd på NOK 161,4 millioner for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling, noteopplysninger og konsernregnskap. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av selskapets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Grunnlag for vår uttalelse

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsskikk i Norge. God revisjonsskikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av selskapets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Uttalelse

Vi mener at

- >> *årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for selskapets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2004 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsskikk i Norge*
- >> *ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsskikk*
- >> *opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.*

Oslo, 15. februar 2005
HPMG AS

Henning Aass
STATSAUTORISERT REVISOR

OVERGANG TIL INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS, IFRS (IKKE REVIDERT)

Fra og med 1. januar 2005, vil konsernregnskapet avlegges i tråd med International Financial Reporting Standards (IFRS).

Virkning på konsernregnskapet ved overgang til IFRS

Konsernregnskapet for 2004 er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og norsk god regnskapsskikk (NGAAP). Tomra har gjennomført en analyse av avvik mellom NGAAP og IFRS for de områder som påvirker konsernets regnskaper. Identifiserte avvik er kvantifisert og fremkommer i oppstillingene nedenfor. Avstemmingene vil danne grunnlag for kvartalsrapporteringen

i 2005. Avstemmingene er basert på ledelsens antakelser om standarder og fortolkninger som er forventet å være gjeldende og de regnskapsprinsipper som forventes å bli anvendt når det første fullstendige IFRS årsregnskap pr 31. desember 2005 skal utarbeides. Det presiseres imidlertid at avvikene vil kunne endre seg, både i antall og beløp. Dette bl.a. på grunn av endringer i eksisterende standarder, ny forståelse av tolkningen av eksisterende standarder, samt nye standarder. Tallene er heller ikke revidert og må derfor anses som foreløpige.

Balanse per 31.12.2003

TALL I MILLIONER NOK

Effekt av overgang til IFRS	NGAAP	1)	2)	3)	4)	5)	IFRS
EIENDELER							
Immaterielle eiendeler	502	12		63			577
Varige driftsmidler	587			(21)			566
Finansielle anleggsmidler	234	(16)					218
Sum anleggsmidler	1 323	(4)	-	42	-	-	1 361
Varelager	405			(54)			351
Fordringer	576						576
Bankinnskudd, kontanter, o.l	1 083						1 083
Sum omløpsmidler	2 064	-	-	(54)	-	-	2 010
SUM EIENDELER	3 387	(4)	-	(12)	-	-	3 371
EGENKAPITAL OG GJELD							
Innskutt egenkapital	1 597						1 597
Opptjent egenkapital	997	(41)		(12)	54		998
Minoritetsinteresser	119						119
Sum egenkapital	2 713	(41)	-	(12)	54	-	2 714
Utsatt skatt	10	(5)					5
Annen langsiktig gjeld	105	42					147
Kortsiktig gjeld	559				(54)		505
Sum gjeld	674	37	-	-	(54)	-	657
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3 387	(4)	-	(12)	-	-	3 371

Resultatregnskap 2004

Effekt av overgang til IFRS	NGAAP	1)	2)	3)	4)	5)	IFRS
Salgsinntekter	2 512						2 512
Varekostnad	1 165			(11)			1 154
Lønnskostnad	741	(1)		(12)		18	746
Avskrivninger	166		(34)	10			142
Annen driftskostnad	267			(14)			253
Driftsresultat	173	1	34	27	-	(18)	217

Balanse per 31.12.2004

Effekt av overgang til IFRS	NGAAP	1)	2)	3)	4)	5)	IFRS
EIENDELER							
Immaterielle eiendeler	624	6	33	76			739
Varige driftsmidler	557			(20)			537
Finansielle anleggsmidler	227	(35)					192
Sum anleggsmidler	1 408	(29)	33	56	-	-	1 468
Varelager	329			(44)			285
Fordringer	541						541
Bankinnskudd, kontanter, o.l	983						983
Sum omløpsmidler	1 853	-	-	(44)	-	-	1 809
SUM EIENDELER	3 261	(29)	33	12	-	-	3 277

EGENKAPITAL OG GJELD

Innskutt egenkapital	1 597						1 597
Opptjent egenkapital	673	(40)	33	12	321		999
Minoritetsinteresser	68						68
Sum egenkapital	2 338	(40)	33	12	321	-	2 664
Utsatt skatt	20	(10)					10
Annen langsiktig gjeld	109	21					130
Kortsiktig gjeld	794				(321)		473
Sum gjeld	923	11	-	-	(321)	-	613
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	3 261	(29)	33	12	-	-	3 277

1) Pensjonsforpliktelse

Forskjellen mellom NGAAP og IFRS er benyttet diskonteringsrente og at Tomra vil benytte seg av fritaket i IFRS 1 ved nullstilling av uamortiserte avvik.

2) Goodwill

I henhold til IFRS skal goodwill ikke avskrives.

Tomra vil benytte seg av fritaket i IFRS 1 ved at tidligere foretaksintegrasjoner ikke omarbeides.

3) Utviklingskostnader

I henhold til IFRS skal utviklingskostnader aktiveres og avskrives over den antatte økonomiske levetiden, mens de etter NGAAP kostnadsføres løpende. Akkumulerte påløpte utviklingskostnader, fratrukket akkumulerte avskrivninger balanseføres derfor. Utviklingskostnader som har vært aktivert på varelager og i leasingporteføljen er samtidig reversert.

4) Utbytte

Avsatt utbytte klassifiseres ikke som annen kortsiktig gjeld etter IFRS, men inngår i egenkapital.

5) Aksjebasert avlønning

Etter IFRS 2, skal opsjoner tildelt selskapets ansatte kostnadsføres. Estimert markedsverdi er derfor beregnet og belastet resultatregnskapet som lønn.

Varige driftsmidler

Tomra har gjennomført en dekomponeringsanalyse av sine investeringer i varige driftsmidler. Analysen har ikke avdekket avvik som vil påvirke resultat og balanse i vesentlig grad.

Nøkkeltall 2000 - 2004

Tall i millioner NOK	2004	2003	2002	2001	2000
RESULTAT					
Driftsinntekter	2 512	2 463	2 674	2 924	2 718
Andre inntekter	-	-	-	-	-
Varekost	1 547	1 493	1 551	1 727	1 522
Av- og nedskrivninger	55	62	74	192	80
Dekningsbidrag	910	908	1 049	1 005	1 116
Driftskostnader	626	555	601	608	550
Av- og nedskrivninger	111	111	118	437	100
Driftsresultat	173	242	330	(40)	466
Resultat fra tilknyttede selskaper	1	1	2	(3)	1
Netto finansposter	23	42	74	105	26
Ordinært driftsresultat	197	285	406	62	493
Andre poster	51	(35)	-	(12)	(384)
Skattekostnad andre poster	20	(10)	-	(5)	(121)
Skattekostnad ordinært resultat	67	97	126	39	154
Årsresultat	161	163	280	16	76
Minoritetsinteresser	(15)	(18)	(24)	(31)	(15)
EIENDELER					
Immaterielle eiendeler	624	502	510	791	444
Varige driftsmidler	397	414	437	559	546
Leasing utstyr	160	173	181	263	253
Finansielle anleggsmidler	226	234	213	212	200
Sum anleggsmidler	1 407	1 323	1 341	1 825	1 443
Varelager	329	405	308	299	312
Fordringer	542	576	471	672	805
Bankinnskudd, kontanter, o.l.	983	1 083	1 017	697	712
Sum omløpsmidler	1 854	2 064	1 796	1 668	1 829
Sum eiendeler	3 261	3 387	3 137	3 493	3 272
GJELD OG EGENKAPITAL					
Innskutt kapital	1 597	1 597	1 597	1 583	1 460
Opptjent egenkapital	673	997	873	1 048	1 176
Minoritetsinteresser	68	119	118	160	73
Sum egenkapital	2 338	2 713	2 588	2 791	2 709
Utsatt skatt	20	10	18	86	77
Annen langsiktig gjeld	109	105	38	38	39
Sum langsiktig gjeld	129	115	56	124	116
Gjeld til kredittinstitusjoner	3	4	15	18	-
Leverandørgjeld	173	174	174	240	184
Annen kortsiktig gjeld	618	381	304	320	263
Sum kortsiktig gjeld	794	559	493	578	447
Sum gjeld og egenkapital	3 261	3 387	3 137	3 493	3 272

Tall i millioner NOK	2004	2003	2002	2001	2000
RENTABILITET					
Driftsmargin 1)	6,9 %	9,8 %	12,3 %	-1,4 %	17,1 %
Resultatgrad, ordinært resultat 2)	7,8 %	11,6 %	15,2 %	2,1 %	18,1 %
Egenkapitalrentabilitet ekskl. andre poster 3)	4,7 %	6,7 %	10,0 %	-0,3 %	15,4 %
Totalrentabilitet, ordinært resultat 4)	6,3 %	9,6 %	13,1 %	2,0 %	17,7 %
EBITDA (millioner NOK) 5)	339	415	522	589	646
KAPITAL PER 31.12					
Majoritetens egenkapital (millioner NOK) 6)	2 270	2 594	2 470	2 631	2 636
Egenkapitalandel 7)	69,6 %	76,6 %	78,7 %	75,3 %	80,6 %
Likviditetsgrad I 8)	2,3	3,7	3,6	2,9	4,1
Likviditetsgrad II 9)	1,9	3,0	3,0	2,4	3,4
Arbeidskapital (millioner NOK) 10)	1 060	1 505	1 303	1 090	1 382
AKSJER					
Aksjebeholdning per 31.12. (millioner NOK)	178,5	178,5	178,5	178,2	176,0
Fortjeneste per aksje 11)	0,82	0,81	1,44	(0,08)	0,36
Fortjeneste per aksje, ekskl. andre poster	0,64	0,95	1,44	(0,04)	1,90
Fortjeneste per aksje, fullt utvannet 12)	0,82	0,81	1,44	(0,08)	0,35
Utbytte per aksje, justert (NOK)	1,80	0,30	0,25	0,20	0,20
Børskurs per 31.12, justert (NOK) 13)	33,30	40,10	45,10	86,00	171,00
Børsverdi (millioner NOK)	5 944	7 155	8 047	15 327	30 101
Kurs/fortjeneste (P/E) 14)	52,0	42,2	31,3	neg.	90,0
ANSATTE					
Gjennomsnittlig antall ansatte	1 943	2 024	2 010	1 912	1 829
Omsetning/årsverk (1000 NOK)	1 293	1 217	1 330	1 529	1 486

1) Driftsresultat i prosent av driftsinntekter

2) Ordinært resultat før skatt i prosent av driftsinntekter

3) Årsresultat ekskl. andre poster etter minoritet i prosent av gjennomsnittlig egenkapital (som definert i pkt. 6)

4) Ordinært resultat før skatte- og rentekostnader i prosent av gjennomsnittlig totalkapital

5) Driftsresultat før av- og nedskrivninger

6) Egenkapital eksklusive minoritetsinteresser

7) Egenkapital som definert i pkt. 6 i prosent av totalkapital

8) Omløpsmidler dividert med kortsiktig gjeld

9) Omløpsmidler eksklusive varelager dividert med kortsiktig gjeld

10) Omløpsmidler minus kortsiktig gjeld

11) Årsresultat dividert med gjennomsnittlig antall aksjer

12) Årsresultat dividert med gjennomsnittlig antall aksjer inkl. opptjente tegningsretter

13) Justert for splitt i 2000

14) Børskurs per 31.12 dividert med fortjeneste per aksje ekskl. andre poster